

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József tőrcsög-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre	1080 Lej
Fél évre	540 Lej
Negyed évre	270 Lej
Havonta	90 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Kisebbségek minisztere

Egy bucuresti-i jelentés szerint a kormány elhatározta, hogy újból betölti a kisebbségi miniszteri tárcát. Kissé furcsa ez az elhatározás épen a liberális kormány részéről, amely a kisebbségi kérdésben egészen eredeti álláspontot foglalt el. A liberálispart vezető politikusi néhai Bratianu Ionellel és a mostani miniszterelnökkel Vintilával az élükön gyakran és nyomatékosan hangsúlyozták ugyanis, hogy Romániában nincsen kisebbségi probléma. Nem ismerték el a Magyar Párt létjogosultságát sem, mert nézetük szerint a kisebbségi polgároknak valamely létező román politikai párt keretében keilene elhelyezkedni. Így intézték el a liberális vezetőpolitikusiok a kisebbségi kérdést, amely a trianoni békekötés óta Európa legjelentékenyebb államférfijainak is súlyos gondokat okoz.

A kisebbségi problémának ez a patentirozott romániai megoldása kissé felületes, hogy ne mondjuk — könnyelmű. Hasonlatos a gyakorlatlan és fiatal orvos tévedéséhez, aki valamely organizmus súlyos szervi betegségét egyszerű náthának minősíti, amelyet aztán egy kezlegyintéssel el lehet intézni. A liberálispart államkormányzási praxisa ugyan elég régi, de a kapcsolt részekkel megnagyobbodott Románia kormányzása súlyosabb és komplikáltabb feladatokat ró a hatalom birtokosaira. Egy heterogén összetételű államban a kormányzatnak nem szabad figyelmen kívül hagynia a nemzetiségek jelenlétét és keresnie kell a módokat arra, hogy ezeket a népretegeket az ország közéletének vérkeringésébe szorosban bekapcsolja. Különösen fontos ez náunk, ahol az impériumváltozással gazdasági, kulturális és politikai szempontból is értékes elemek kerültek az ország testébe.

Öngyilkos-politikát űz az a kormány, amely ezeket a fejlett kulturájú nemzeti kisebbségeket mesterségesen elsorvasztja és fájó, kellemetlen vadhussá teszi az ország organizmusában. A liberális kormány ezen az úton indult el és keserves tapasztalatokat szerzett. A kisebbségek körömszakadtig ragaszkodnak nemzeti létükhöz és mindenféle egységbontó kísérletet erélyesen visszautasítottak. Nemzeti múltukból egy jótányit sem engedtek s hősiessen küzdenek törvényes jogaik elismeréséért. De ebben a nehéz és ekeseredett küzdelemben sem ragadtatták magukat szélsőséges lépésekre, hanem mindig lojális, alkotmányos és törvényes eszközökkel harcoltak. A defenzív erőfeszítésnek meg is volt az eredménye, amely a legutóbbi választásoknál viszonylagosan meg is mutatkozott.

Most aztán a liberális kormány is belátta végre, hogy téves volt a diagnózisa, amikor a kisebbségi kérdést olyan könnyelmű gesztussal akarta elintézni. Bebizonyosodott afelől, hogy igenis van kisebbségi probléma, amelyet nem lehet, nem szabad figyelmen kívül hagyni. Ennek a megismerésnek a következménye az az elhatározás, amely újból minisztert állít a felszaporodott kisebbségi igények élére. Kétségkívül örvendetes ez a haladás, amelyet azonban mégsem lehet megoldásként elfogadni. A kisebbségi probléma nem intézhető el egy reszort-tárca hatáskörében: törvényesen, intézményesen kell végre ezt a kérdést rendezni.

Légiposta lesz Romániában.

Bucuresti és Timisoara között indul meg az első légi postaforgalom Romániában.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A bucuresti-i postavezérigazgatóság tegnap értekezlet volt, amely a külföldön már régen igen hasznosan bevált légiforgalom bevezetésének módjait vitatta meg. Talán kevés európai államban volna olyan nagy szükség a postai szolgálat meggyorsítására, mint épen nálunk. Az értekezlet elhatározta, hogy amint az időjárás megengedi, azonnal két légvonalon kezd meg kísérletképen a postaforgalom gyorsított lebonyolítását, sőt az összeköttetést megkísérlik kiépíteni a szomszédos államokkal

is. Az első légvonal iránya Bucuresti—Craiova—Temesvár lesz. A külföldről Temesvárra érkezett csomagokat repülőgépen továbbítják Bucurestibe. Ilymódon a csomagok már az országba érkezésük napján a címzettél lehetnek. A Temesvár—bucuresti-i utat az eddigi husz óra helyett négy óra alatt fogja megtenni a repülőgép.

A második légvonal iránya Bucuresti—Galac—Iasi—Cernauti, Innen egy szárnyvonal indul majd Cetatea-Albába. A légiposta tarifájára vonatkozólag még nem hozott határozatot az értekezlet.

Saját hivei leplezték le Luput.

Az elégedetlen párttagok szenzációs deklarációja. — Ha a miniszter főbelövést helyez kilátásba.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Politikai körökben óriási szenzációt kavart fel a bucuresti-i III-ik kerületi Lupu-párti tagozat nyilvánosságra hozott leplezése Lupu dr. munkaügyi miniszteréről, akít

hívei valósággal menekülésszerűen hagynak el

és iratkoznak át a nemzeti-parasztpártba. A tagozat, amely a kérdésben memorandumot is dolgozott ki a napokban hozott határozatában először is szemére veti Lupunak, hogy a parasztpárt ideológiájától eltért és a liberálisok karjaiba vetette magát. Lupu dr. nem mint pártfőnök, hanem mint gazda viselkedett. A határozat szerint a parasztpárt bucuresti-i klubja nem egyéb, mint egy lebuji, ahol gyanus alakok járnak és ennek a klubnak a jövedelméből pénzelik az Aurórá, amely Lupu dr. személyes lapja. Mindaz, amit Lupu dr. nyolc éven keresztül az Aurórában hirdetett, a legmegtévesztőbb politikai szemfényvesztés volt hívei és az ország irányában, mert csak a szájával volt demokrata. A határozati javaslat ezután Lupu dr. magánéletével foglalkozik és megállapítja, hogy a munkaügyi miniszter mindennap délelőtt tíz órakor kel fel és ellátogat az Educatia Fizica helyiségeibe, ahol sportol. Féltenegykor hazamegy és félóráig a fürdőkádban tartózkodik, majd félórás szieszta tart és tizenkét órakor barátait fogadja. Ezután egy félóra, vagy egy óra a miniszteriumba megy, majd meghatározott időben ebédel, ellátogat a képviselőházba, aztán alszik mindaddig, amíg újból elérkezik az evés ideje.

Lupu dr. egész politikai működése — mondja továbbá a határozati javaslat — a tagozatok megszüntetésében és családtagjainak elhelyezésében merül ki. Lupu dr. kijelentette, hogy főbelövi, vagy felakasztja magát, ha a polgármestersége alatt álló negyedben nem tudja megvalósítani azt a boulevard-teret, amelyre gyűjtést kezdett. Lupu dr. ugyanis a nemzeti-parasztpárt listáján jutott be a főváros városi tanácsába és a kék-szektornak polgármestere lett. Amikor a polgármesteri széket elfoglalta, nyilvános ülésen kijelentette, hogy

vagy megépíti a nyugati pályaudvartól a

régén tervbevett Sugár-utat, vagy pedig főbelövi magát.

Gyűjtést rendezett a terv megvalósítása érdekében és lelkes felhívásokkal árasztotta el kerületét. Amikor idején nagy sürűtséget keltettek politikai körökben ezek a felhívások, mire a nemzeti-parasztpárt is kiadta a jelszót a fegyverbarátait eláruló Lupu dr. érdekében: „Mindem párttag fizessen két lej, hogy megmentsük Lupu dr.-t a haláltól.” A gyűjtés — miután már a humor jegyében fogant — természetesen nem sikerült és a Sugár-ut építése a kezdet kezdetén megfeneklett. Ezért a Lupu-párt hívei most sajnálattal állapították meg, hogy Lupu nemcsak a Sugár-utat, de azt a tervet sem valósította meg, hogy a pártot újjászervezik. Miután pedig ilyenformán Lupu dr. híveinek szeretetével és jóhiszeműségével csak a saját érdekében spekulált és csak arra törekedett, hogy magának miniszteri tárcát csikarjon ki, a határozat aláírói arra kéri most a nemzeti-parasztpártot, hogy fegyvermezett katonáknak fogadják őket vissza. Ezt a kérelmüket még a következőkkel indokolták:

„Lupu dr. nem hallgatta meg a szervezet véleményét a jelöléseknél. Nem tudta reorganizálni pártját. A pártklubot is feloszlatta. A munkaügyi miniszteriumban

nem dolgozik semmit. Nem tárlotta meg szavát és nem lötte föbe magát.

mert a Sugár-ut építése sikertelen maradt.” A határozatot a kék-szektör pártszervezete részéről harmincan írták alá, maga az elnök, Cezar Simionescu is. A lupista pártszervezet a nemzeti-parasztpárt teljes egészében átvette.

Érdekes egyébként, hogy a Lupu-párt összecmlásával kapcsolatban Brudariu Adrian ügyvéd, a Lupu-párt timisomegyei képviselője cikket írt az Aurórába, amelyben kijelenti, hogy a parasztpárt, koránsem az a politikai alakulat, amelyben a tagok vakon engedelmessékednek a vezérnek, sőt igen heves viták folynak le kebelében, ami életrealitásának jele. Hogy vannak elégedetlenek, azt nem akarja tagadni. A jövő fogja megmutatni, hogy azoknak volt-e igazuk, akik továbbra is kitartanak Lupu mellett, vagy azoknak, akik átléptek a nemzeti-parasztpártba.

Védekeznek az aradi vágóhid igazgatója.

Alexandrescu Mihály megtette észrevételeit az ellene emelt panaszokra. — Befejeződött a vizsgálat, amely új terhelő adatokat tár fel. — A megvádolt vágóhídi felügyelő megható védekezése.

(Arad, január 12.) Az aradi vágóhídi visszaélések ügyében nagy apparátussal folytak a kihallgatások. Ma délutánra Angel István dr. polgármester újabb tanukat idézett be és ezeknek kihallgatásával a vizsgálat be is fejeződött, csupán annak megállapítása van még hátra, hogy mennyi kárt okoztak a városnak a bűnös manipulációk. Mint megírtuk, a város vezetősége az elmúlt napokban átadta az egyes vádpontokat dr. Alexandrescu Mihály igazgatónak, aki mára már el is készítette válaszát az egyes pontokra.

A válaszban az igazgató elsősorban a visszaélésekre tér ki és leszögezi, hogy az aradi mézárások és hentesek feljelentésének az a jó eredménye volt, hogy végül is kiderültek egyes szabálytalanságok, amelyeket alantas állású tisztviselők elkövettek, akik szövetkeztek a vágóhídi jegyek elikkasztására és újbóli bűnös eladására. Bár a város még nem tisztázta, mennyi a kár, az ő számításai szerint nem fogja meghaladni a 200.000 lejt. Azonban véleménye szerint azok a mézárások is bűnösök, akik a múlt év májusa óta vásároltak ilyen jegyeket, mert azoknak tudniuk kellett volna arról, hogy csak a város pénztáránál lehet ezeket vásárolni. Ennek dacára nem tettek jelentést sem a vágóhídi igazgatóságnál, sem a város vezetőségénél vagy más hatóságnál erről a visszaélésről.

Az igazgató ezután rátér azokra a panaszokra, amelyek az ő személye ellen merültek fel. Nem voltam erőszakos — mondja érdekes védekezésében — csak szigorú, ami érhető lesz azok előtt, akik ismerik a vágóhídi viszonyokat. Nem kell elfelejteni, hogy

egy vágóhídon nem intellektuellekkel és nem egyetemi tanárokkal van az emberek dolga. A mézárások többsége jő-érzésű, becsületes emberből áll,

ezek azonban nem tettek ellenem panaszt. Azok pedig, akik panaszt emeltek ellenem, nem exponensek a mézárások szindikátusának. Ezek nagyjából primitív ösztönű, impulzív emberek, akiket szubordináció alatt kell tartani. A feljelentés adatai nem fedik a valóságot. Nem vártam meg senkit, nem állítottam nehézségeket az exportőrök útjába. Ami a termelőket illeti és azt a vádat, hogy nem engedtem senkit a mérlegeléshez, az általam életbe léptetett rendszabályok éppen az érdekeiket védik, hogy állataik pontos ellenértékét kaphassák meg. Ezekben az ügyekben különben az igazságszolgáltatás fórumai fognak vizsgálni és dönteni. Végül leszögezem, hogy a becsületes mézárásoknak mindig barátjuk voltam és leszek és segítségükre állok, azonban azok felett, akik nem diszciplínáltak, akik nem tisztelik a hatóságokat és törvényeket, szigorú ellenőrzést fogok gyakorolni és azt hiszem, hogy ezzel úgy a fogyasztóközönség érdekeit, mint a becsületes mézárások tisztességét védem meg.

Eddig van Alexandrescu Mihály dr. védekezése. Miután befejeződött a vizsgálat a két alantas tisztviselő ellen, külön vizsgálat fogja megállapítani, mennyiben állanak meg azok a panaszok, amelyeket a felkelő való bánásmód miatt az igazgató ellen emeltek. Sorban kihallgatják ezekben is a tanukat és panaszosokat és ezután fog a város vezetősége ebben a kérdésben dönteni. A város vezetőségének álláspontja egyébként az is, hogy

kellő szigorral történő ellenőrzés esetén meg lehetett volna gátolni azt, hogy a tisztviselők visszaéljenek állásukkal,

érzékenyen megkárosítva a várost. Ami Fried Miklós dr., a nemrég elhunyt helyettes igazgató szerepét illeti, teljesen beigazolódtott, hogy rosszhiszemű gyanúsítások voltak az ellene elhangzott vallomások és maga Alexandrescu igazgató is leszögezte, hogy meggyőződése szerint az elhunyt nem is tudott a jegy-manipulációkról s a sikkasztó tisztviselők alaptalanul gyalázták az elhunyt emlékezetét.

A mai esti kihallgatások alkalmával különösen súlyos vallomások hangzottak el a vá-

góhíd harmadik felügyelője, Kiss János ellen, aki szintén részese a manipulációknak és akit Angel István dr. polgármester azonnal felhívott és szintén kihallgatott. Megállapítást nyert ma este, hogy

az összes vágóhídi regisztráltak hamisan vezették

elejétől végig. Tragikus irodulatot vettek a kihallgatások, amikor a szerencsétlen Weber

Aradra érkezett

a hangversenypódium japán csalogánya.

Beszélgetés Hatsue Yuasa japán énekesnővel, akinek apja az orosz-japán háborúban esett el, anyja a nagy földrengéskatasztrófában vesztette el életét. — Kalandos utazás a román-magyar határon át Aradig.

(Arad, január 12.) A Központi-szálló portása kijött a 4-esből s szertartásosan mondta: — Tessék parancsolni!

Este félhat volt és a kivifágított szobában három alak tünt még, belépés előtt szemembe: egy hölgy és két ur. A hölgy, Aradnak e pillanatban legérdekesebb vendége: **Hatsue Yuasa** tokiói hangversenyénekesnő, aki a pesti gyorsal érkezett meg, az egyik ur, **Walther Carl Meiszner** berlini zongoraművész, aki meglehetősen közeli rokonságban van a japán csalogánnyal. A férje neki. A másik ur dr. **Patek Béla**, volt győri színházigazgató, jelenleg bécsi hangversenyiroda tulajdonosa, aki különben rokona **Szendrey Mihálynak** az aradi színházigazgatónak. Meisznerné, született **Hatsue Yuasa** nagyságos asszony drága, finom, bájos és kedves. Nem tehetek róla: muszáj ezt az agyonkoptatott jelzőt használni, hogy bájos. Mert ő tényleg az. Gyermekes, kislányos, de valahogy egészen elragadóan őszinte, ahogy mozog, tesz-vesz és beszél. Tipikusan mandulavágású fekete szemei valami megkapó bizalommal csüngnek az emberen. Azt hiszem, ez az exotikus keleti virág nem is tud haragudni, mint ahogy a virágok nem is haragszanak soha. Nagy nyíltszemű érdeklődés, amikor beszél, aztán egy kicsit igazít blúzán és megszólal. Kicsit furcsa akcentussal beszél a németet, berliniesen, de nagyon jól meg lehet érteni.

— Szóval minden érdekli?

— Minden, asszonyom, mert sajnos, koncertsikereim kívül nem sokat tudunk önről itt Aradon.

— Jó.

Kicsit elgondolkodik. Főlnéz a magasba. — Nagyon szép helyen születtem, Etajimában, Középjapánban. Az tudja: egy tengeri fürdő. Anyám kissé betegeskedett és üdülni volt ott. Én persze Tokióban nőttem fel. Nagyvárosi nő vagyok.

Ezt egészen büszkén mondja.

— Már gyerekkoromban kezdtem énekelgetni. Nagyon szép hangom volt és anyám titokban taníttatni kezdett.

— Miért titokban?

— Bizony nálunk Japánban az nem úgy van, mint itt Európában. Az apám tengerészkapitány volt és egy japán tiszt családjának, mint én voltam, nem szabad énekesnő, színésznő, vagy valami ilyes pályára lépni. Szegény apám azonban eleve az orosz-japán háborúban. Attól kezdve már jobban hozzájárhattam a tanuláshoz. Tokió leghíresebb német énektanárnője oktatott. **Petzold** kisasszony. Japánul és olaszul tanultam. Oda-haza nem is léptem fel. Istenem, Japán olyan kicsi és én világhírű művésznő akartam lenni. Négy évvel ezelőtt, 19 éves koromban átjöttem Európába. Egyenesen Berlinbe mentem. Itt **Ernst Grenzenbach** tanított és itt is léptem fel először a hangversenyakadémiában. Mesés sikerem volt. Ekkor aztán felfedezett dr. **Patek** és vitt hangversenyezni. Bécs, jugoszláv turné, Stockholm, Kopenhága, London, az összes német nagyvárosok, Finnország, Ausztria, Prága, ezek voltak eddigi állomásaim. És ezelőtt három nappal Budapest. Ott a Vigadóban koncerteztem.

Józsefet hallgatták ki, aki könnyezve bizonyította, hogy ő a sikkasztott pénzből egyetlen banit sem kapott:

— Kérem az urakat — mondotta — szálljanak ki egy bizottsággal egyszobás lakásomba, ahol két gyermekemmel együtt lakom, ott megállapíthatják, hogy semmim sincsen és hogy a pénzből én nem kaptam. Nem mertem jelentést tenni az ottani állapotokról, mert féltem attól, hogy kirugnak az állásomból. **Weber** sirva jelentette ki, hogy öngyilkosságot követ el, ha eljárás indul ellene. A szerencsétlen ember vállomását részvétellel hallgatták végig az illetékes faktorok.

— Nagyságos asszony nem szokott operákban fellépni?

— Nem. Soha. Én kizáróan hangverseny-énekesnő vagyok.

— Az első japán hangversenyénekesnő Európában — szól közbe dr. **Patek** magyarul.

— No és Európa?

— Nagyon szeretek itt. Tudja, én roppant szeretem a vidám, mulatságos embereket. És az európaiak mindig oly kedvesen vidámak. A japánok nagyon komolyak. Pesten férjhez is mentem. Hozzá.

A szöke, szemüveges zongoraművészre mutat a legjobb Chopin-játékosok egyikére, aki szinte elpirul és úgy mosolyog. **Hatsue Yuasa** barnás-piros arca felém fordul megint, ébrenfekete haja, frufus fejét felkapja és csengőn elneveti magát.

— Hát az jó volt — mondja — A határon el akarták venni az újságokat, az összegyűjtött kritikákat. Erre odaadtam a nálam levő japán lapokat. Forgatták, nézték... „Na, — mondtam — ha megmondják mit ír az a lap, odaadom.” Nagy nevetés lett a vége, megtudták, hogy ki vagyok és áthozhattam kritikáimat.

Kezembe ad egy sűrűn összehajtott újságot. Nagy japán lepedő. Érdeklődve nézegetem.

— Nem úgy, — mondja neheztelve és összcsecsücsöríti száját — hanem így — és megfordítja a lapot: a sorok függőlegesen futnak.

Mit mondjak, ezzel sem lettem okosabb.

— Maguknak adom — tette hozzá. — Em-lékbe. Az a címe, hogy „Jiji Simpo.” (Zsizi Szimpó.) „Legújabb hírek.”

— Milyen a színházi és művészeti élet Tokióban?

— Ó, nagy. Tokióban egy egész negyed van, ahol csak színház és mozi van. Ugy hívják, hogy **Asakusa**. Több mint 30 színház van ott. Mozi nem is tudom mennyi.

— És nem vágyik haza?

— Ó, nagyon. Csak hogy nekem már nincs ott senkim.

Egészen elszomorodik.

— Anyám meghalt a földrengéskor, házunk is elpusztult, meg az a szép nyaraló is Etajimában. És mégis szeretnék vissza menni. Különösen tavasz felé. Ó, tudja, akkor Japánban nagyon szép. Sok szép virág nyílik... cseresznye virágok...

Mintha könnyek lennének fekete szemében. Nagy csend van, majd hirtelen kopogtatás hallatszik. A pincér jön és hozza az uzsonnát. **Hatsue Yuasa** csendesesen leül magának az asztal végébe, mint egy jólnevelt, engedelmes kislány és nagy szakértelemmel kezdi kavargatni a teát...

Fóthy Ernő.

— Nagy a halandóság Aradon. Ma készítette el a városi főorvosi hivatal a decemberi egészségügyi statisztikát. Eszerint decemberben 73-an születtek, 94-en haltak meg és 37 házasságot kötöttek Aradon.

ÖT NAGYSIKERŰ KOTTAUJDONSÁG.

Nyári emlék. A legutóbbi Moravetz pályázaton díjat nyert dal.

Vasárnap a Chevrolem vária. Dal, fox, shimmy.

Nem megyünk min többé Mönacoba... Tangódal.

Madonna jaj hívá lett... Tangódal.

Cartagena édes kis virága. Tangódal.

Darabia 40 lei. MORAVETZ kiadás, mindenütt kaphatók.

Leleplezték egy bünszövetkezetet Aradon.

Aradi nagykereskedők tolvajai kerültek az aradi rendőrség kezére. — Egy aradi szállító cég alkalmazottai évek óta dézsmálják az aradi nagykereskedőknek szállított árukat.

(Arad, január 12.) Az Aradi Közlöny egyedül jelentette a mai számában, hogy az aradi államrendőrség nagyszabású bűnyűben folytat nyomozást, de a bűnyű részletei a nyomozás érdekében tegnap még nem kerülhettek nyilvánosságra. A híradás nagy feltűnést keltett Aradon és mára aztán a nyomozás már olyan stádiumba jutott, hogy a bűnyű csaknem minden részlete világosan áll a rendőrség előtt. A nyomozás folyamán Cerkess komisszár és Bugariu detektív egy jól szervezett és nagyszabású bünszövetkezet manipulációját leleplezték le;

a nyomozás rendkívül érdekes részleteiről a következőket jelenti az Aradi Közlöny munkatársa:

Még az elmúlt év május havában történt, hogy Bugariu detektív nyomozásai során észrevette, hogy Szabó Albert aradi üveg- és porcellánagykereskedő árukat megdezsmálják. Akkor egy Gál János nevű kocsisra esett a gyanu, aki egy aradi szállítási vállalatnak volt az alkalmazottja. Gál Jánost elő is állították a rendőrségen, de nem sikerült ellene bizonyítékokat produkálni. Cerkess komisszár és Bugariu detektív azonban azóta állandóan figyelemmel kísérték a gyanúsítottat és csak két nappal ezelőtt ért meg annyira a dolog, hogy fel lehetett lépni Gál ellen, akiről kétségtelenül megállapították, hogy egy többtagú fosztogató bandának a vezetője. A tegnapi nap folyamán

a fosztogató bandának két tagját állították elő és ma a lefolytatott házkutatások alapján, még két embert fogtak el és megállapították róluk, hogy esztendő óta folytatják a fosztogatást.

de nemcsak a Szabó Albert-céget károsították meg, hanem, mint eddig kiderült, nagy mennyiségű árut loptak Burza Cornel vaskereskedőtől is. Eddig az a helyzet, hogy a lopott holmi értéke eléri a negyedmillió lejt, de valószínű, hogy az összeg magasabbra fog emelkedni, ha a banda tagjainak teljes bűnlajstroma a rendőrség kezében lesz.

A fosztogató banda tagjai kivétel nélkül szállítási alkalmazottak, akik úgy követték el a lopásokat, hogy a reájuk bízott szállítandó árucsomagokat kibontották és ami kezük ügyébe akadt, ellopták. A két cég főnökei tudomásul birtak arról, hogy az érkezett árukból állandóan hiányzik, de nem gondoltak arra, hogy az üzletben csaknem naponta megjelenő szállítási alkalmazottak a tolvajok. Azt hitték, hogy a külföldről jövő árukat utközben dezsmálják meg. A nyomozó rendőrtisztek azonban megállapították, hogy a gyanúsítottak és családtagjaik állandóan árusítanak fihom porcellán- és üvegárukat, később annyira vetemedtek, hogy házalni kezdtek a lopott holmikkal. Amikor

megfelelő adatok birtokába jutott a rendőrség, előállította Gál János és Juhász István szállítási alkalmazottakat.

A gyanúsítottak eleinte mindent tagadtak, de az ügyészség engedélyével házkutatást tartottak lakásukon s ez meglepő eredménnyel végződött.

Mindkét előállított ember lakásán nagymennyiségű lopásból eredő drága porcellán-üveg és vaskereskedésből származó holmikat találtak. Amikor a két ember látta, hogy nincs értelme a tagadásnak, elmondották, hogy Szerb János és Gyömbér György is tagjai voltak a bandának és a lopott holmikon állandóan osztozkodtak. Ma letartóztatták Szerbet és Gyömbért. Mindkettőnél házkutatás volt, hasonló eredménnyel. A fosztogatók kizárólag a legfinomabb árukra pályáztak és úgy követték el a lopásokat, hogy az állomásról a városba szállított csomagokat utközben kibontották és megdezsmálták. Este, amikor befejezték munkájukat, megosztzkodtak az elloptott holmikon. Az áruk egy részét külvárosi vendéglőkben tömegesen adták el, részben az ócskapiacra, részben pedig házalással adták tul

ra. A lopások évek óta folytak, ezért lehetetlen egyelőre megállapítani, hogy mennyi a két kereskedő kára. A házkutatások alatt talált áruk értéke közel százezer lejt, de mint a fosztogatók beismerték, a lopott holmik nagyrészt már eladták.

A késő esti nyomozás során kiderült, hogy nemcsak a letartóztatott négy ember tagja a fosztogató bandának. A megszervezett orgazda társaságon kívül még több olyan tag is szerepelt, akik segítés ürügye alatt behatoltak az üzletekbe és minden kezük ügyébe eső holmit elloptak.

Ezek az emberek a szállítókecsikön mentek és

Kempelen Farkasnak, a sakkozó gépember feltalálójának leszámazottja él Aradon.

Mária Terézia hű lovagjának érdekes emlékei elevenednek meg egy arad-urilakásban. A szerelmes szívű volt bánati kormánybiztos és a még szerelmesebb császárnő romantikus történetének beszédes bizonyítékait őrzik Aradon.

(Arad, január 12.) Bizonyos megilletődéssel nézek egy peckesen feszülő férfiportrét: Kempelen Farkas, egykori bánati kormánybiztos portróját. Régi világok alakjait ábrázolják így — ma mily humorral hatóak — a lexikonok. Az idétlen, magas gallér, elől a széles nyílással, a jellegzetesen egykori beállítású férfifej — akkori ideálissága dacára is — ijesztő, zord. Pedig erre a főre meleg szeretettel koronás-asszony is tekintett: Mária Terézia. Sőt, ha a fenmaradt mende-mondáknak és udvari intím feljegyzéseknek hinni lehet, a meleg szeretet talán több is volt, mint pusztán baráti vonzalom. Mert a délceg kormánybiztos — annyi bizonyos — „baráti” ragaszkodásában is nagyon közel állt királynőjéhez és ő, ha a koronás-asszony csak asszony maradt, a tiszteletteljes hódolat, alázat is eltűnhetett és a naiv romantika bájos egyszerűségében olvadhatott fel egy szép szál nemes és az ember-milliók nagy uralkodója, a koronás-asszony.... A külszin: alattvalói hódolat, — a kulisszák mögött: szerelmes láng!

És most lefujom a port a fonnyadó történelmi riáról. Szemben velem: dr. Leitner Endréné, született Kempelen Alice. A leszámazott. A rokonság kategóriájában: „Szép-unoka”. Az Aradra szakadt Kempelen-ivadék igen érdekes emlékeknek, feljegyzéseknek, hagyományoknak birtokosa s bizony nagyon-nagyon a kredenc mélyéről lopakodnak elő a bizonyító irások, amelyek Kempelen Farkas és a császárnő viszonyát, intimségénél fogva, meglepően érdekes megvilágításba helyezik. S dr. Leitner Endréné kitergeti az emlékek fátyolát....

— Azzal kezdem, hogy családunk birtokában van Mária Teréziának egy saját kézírású levele — ezt unokabátyám, Kempelen Béla budapesti geneológus őrzi — amely felhatalmazást ad szépapámnak, hogyha bármily ügye akad, a miniszterek megkerülésével, azonnal hozzáforduljon. Ezzel előljárójában akartam megvilágítani a nem érdektelen és nem kevésbé — azt hiszem — romantikus relációt szépapám és a császárnő között. Nyomatásban igen sok visszaemlékezés jelent meg e viszonyról. Így például egy levél látott napvilágot, amelyet a császárnő a tragikus végetért királynő leányához: Maria Antoinette-hez írt a következőkben: „Az első, akinek képedet megmutattam, kedves Kempelenünk volt; ő isugyaltálta, hogy a portré nagyon hasonlít hozzád, bár hi-

? Pénzre van szüksége ?

Gyűjtsön

„Amitié”

bélyeget!

Követelje ingyen minden kereskedőtől!

a kereskedők azt hitték, hogy szintén a szállító cég alkalmazottai. Előreláthatólag még számos letartóztatást eredményez ez a nagyszabású bűnyű, amely esztendőki óta folyik Aradon. A letartóztatott emberek Gyömbér kivételével zimándközi lakosok, akik esténként egy aradi asszonynál rakták le a lopott holmikot és ott osztozkodtak. A kihallgatások egész éjszaka folytak és a további nyomozás előreláthatólag még meglepő eredményeket hoz.

ányzik belőle az én Mimim bájos csintalansága”.

— Amikor szépapámnak első felesége, a híres olasz szépség, a Pianilány meghalt, ekkor kezdett az udvarhoz közeledni és a császárnő híres pompájú kerti ünnepein előadott lírai darabok (versek) és verses dialógusok leginkább az ő szerzeményei. Bensőséges, halk tónusban írta szerelmi költeményeit, amelyek jórészt a királynőhöz intézte. És nagyon érdekes, hogy a rokokó-stílus, rajzokkal kísértet verskéziratai mellé zenés motívumot is szerkesztett. Egy eredeti, német nyelven fenmaradt strófája így hangzik:

O lass' Hoheitsvolle dir
Den kleinen Strauss gefallen
Nimm ihn — er kommt von mir
Wählst dich wählt ihm aus allen.
O! warum trägt mein Land
Nicht statt den Blumen — Kronen!

— A királynő a feljegyzésekből kiválóan jóakarattal fogadta hódolatát szépen verselő szépapámnak, majd talán nagyon szomorú és keserű hangulatában válasza megelégedett a csak baráti nexusról; rajongó volt a hang, több volt, mint egyszerű barátság tolmácsolója: „Vágyódom, hogy fáradt fejem egy igazán, őszinte kebelre hajthassam le”. De szépapám különben is kiérdemelte a császárnő szeretetét. Amikor a koronás-asszony himlőbetegsége után gyógyulóban volt, a szépapám, számos alapvető találmány feltalálója (sakkautomata, beszélő- és írógép kezdetleges típusai) nyert elsőnek szabad bejárást a királynő szobájába, amelyet azzal érdemelt ki, hogy olyan egyetlen rugónyomással igazgatható ágyat konstruált, mely a királynőnek segítség nélküli, szabad mozgást biztosított.

— Később szépapám egészségi állapotának megrendülése azt a tervet érlelte meg a császárnőben, hogy megnősíti. Előkelő osztrák családdal hozta össze és szépapám valóban be is nősült az osztrák családba. De hódolata, rajongása — sőt azt hiszem szerelme — intenzíven élt benne harmonikus házasságot ellenére is a királynő iránt, sőt — bizonyára a királynő emlékére kapta ebből a házasságból született egyetlen gyermeke a Teréz nevet. Lehiggadtan halt meg a nagymultú szépapám. Mindvégig dalolta bár a királynői méltóságot... Az utódok szétszéledtek, lám, én is ide szakadtam. A Kempelen nevet már csak ketten viselik. Az említett unokabátyám és bátyám,

Az idei szezon legragyogóbb műsora az, amelyet

legköze'ebb „HALÁLTÁNCOS” c. alatt APOLLO.

EREDETI ZENEVEL!

ENEKBE TETTEL!

JEGYELŐVETEL MÁR MA!

Kempelen Agoston pesti pénzügyi tanácsos. Az emlékezés, mint fakuló fotográfia lassan halványodik. Maholnap a család kései tagjai nem is fogják tudni, hogy egy öreg, nagyvonalú és milyen közel állt a nagy császárnőhöz...

A régi időt pergető szép, színes filmnek vége szakadt. Már mai idők motivuma volt, hogy dr. Leitner Endréné Melinda leánya berobogott a szalonba és a tehetséges, szép táncművész-nő-jelölt azonnal sietett megkérdezni: — Anyám, megmondtad azt is, hogy csaknem bárók vagyunk?...

— ? ...

Kiderült, hogy Kempelen Farkasnak Mária Terézia báróságát ajánlott fel, amit azonban Kempelen nem fogadott el. Nevetve jegyezte meg dr. Leitnert: — Okos ember volt pedig az öreg, nem értem, hogy tehette ezt...

Bucszom. A Kempelen-szépúton és ösmunka kézcsókra nyújtják kezüket...

Salgó Pál

Irodalom és művészet

* **Heti műsor. Pénteken: Mesék az írógepről,** operett. (Bemutatóelőadás. B. bérlet.) Szombat délután: **Ali baba és a 40 rabló, látványos színjáték.** Este 9 órakor: **Mesék az írógepről,** operett. (C. bérlet.) Vasárnap délután 3 órakor: **Fecskefészek,** operett. (Rendes esti helyárak.) Délután 6 órakor: **Templom egere, vigjáték.** Este 9 órakor: **Mesék az írógepről,** operett. (Bérletszűnet.)

Molnár Ferenc filmdarabot ír. New-Yorkból jelentik: Molnár Ferenc, a neves magyar író, aki épen a mai napon lett 50 esztendő, szerződést kötött a Paramount filmgyárral, amelynek 100.000 dollár honoráriumért egy scénáriumot ír.

* **Az aradi színház iroda hírei. A Mesék az írógepről** pénteki premiéré tökéletesen felkészülve várja a közönséget, amely bizonyára forró és lelkes estté fogja várakozni a bemutatkozó előadást. Ily ambícióval és szeretettel még nem készült a társulat újdonságra, mint a Szomaházy István bájos regényéből készült szellemes és kedves operettre, melynek zenéje hamarosan a népszerűség zenitjére fog emelkedni. A társulat legjobb erőt soraikatja fel a siker kivívása érdekében és ez a siker nem is maradhat el. A fő női szerepben Betegh Béby fogja aratni diadalainak legszébbjét. És a partnere, Galetta Ferenc, hódító és elegáns lesz, talán még inkább, mint mások. Az énekszámok is szárnyat fognak kapni az ő interpretálásában. Külön szenzáció lesz operettszerepben Szendrey Mihály szinigazgató, aki egy nemesen gondolkodó, csupaszívű öreg arisztokratát játszik. De a többiek is: Pallay Manci, Kiss Mariska, Szepessy Edith, Gyöző, ifj. Szendrey, Olasz, Mészáros és Kun igen hálás és sikert biztosító szerepeket játszanak. A diadalmas újdonság egyelőre pénteken, szombaton és vasárnap este kerül színre.

— **Nagyszabású gyermekelőadást** rendez szombaton délután 4 órai kezdettel a színház. Az Ali Baba és a 40 rabló című nagyszerű mesejáték kerül színre ez alkalommal, a mindig ötletes Faludy Károly rendezésében. A gyermekek öröme rendezendő előadásban a társulat elsőrendű tagjai vesznek részt. — **Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután 3 órai kezdettel a napokban nagy sikerrel bemutatott operettújdonság, a Fecskefészek van műsoron, a premiér nagyszerű szereposztásában. Ezt a délutáni előadást rendes helyárak mellett rendezik a színház. Délután 6 órakor a Templom egere című vigjáték kerül színre, amelynek csak nemrég volt a bemutatója és hatalmas sikert aratott. — **Novák Irén bucsuja.** Január 25-én érdekes előadás lesz a színházban. Ekkor bucsuzik az aradi közönségtől és a színpadtól Novák Irén, az erdélyi magyar színészet büszkesége. A művész a Vén leányok című végtelenül bájos angol vigjátékban mond végleges bucsút a színpadnak, amelyen hosszú pályája alatt annyi sikert aratott. Egyik legragyogóbb szerepét játsza ebben a darabban Novák Irén.

Aradváros elő akarja léptetni tisztviselőit.

Súlyos nehézségek a költségvetés összeállítására körül. — Városi megbízott utazik le Bucurestibe.

(Arad, január 12.) Cluj város vezetősége felhívta telefonon az aradi városházát és érdeklődött Angel István dr. polgármesternél, hogyan készíti el Arad a jövő évi költségvetést. Az egyes városi illetékek eltörlése folytan ugyanis nagy zavar állott elő az összes erdélyi városok költségvetésében. Aradváros vezetősége, amely már túl van ezen a kérdésen, természetesen megadta a kellő felvilágosításokat Clujnak. A városnál különben nagy munka folyik a költségvetés összeállítására és ma este hat órakor ülést is tartottak, amelyen megállapították az egyes városi illetékeket, amelyeket a költségvetésben felvesznek. A legfontosabb szerepet a piaci helypénzek játsszák. Elhatározták, hogy a város valakit delegált, aki Bucurestibe utazik és a miniszteriumban megbeszéli a költségvetés összeállításának módját. Attól félnek ugyanis városi körökben, hogy újabb nehézség fog támadni. A törvény értelmében ugyanis az egyes városi taksákat csak akkor lehet szedni, ha az

erre vonatkozó szabályrendeleteket a miniszterium már helyben hagyta. Ezeknek elkészítése, tárgyalása és helybenhagyása azonban legkevesebb hat hónapot fog igénybevenni, úgy hogy a miniszteriumot meg kell kérni arra, hogy az approbálásig is engedélyezze a taksák beszedését. Ha ez nem történik meg, úgy elháríthatatlan akadályok merülnek fel a költségvetés elkészítése ügyében.

Ezenfelül külön le kell tárgyalni a miniszteriummal a városi tisztviselők előléptetését, amelynek ügyében a miniszterium annakidején elutasító álláspontot foglalt el. Most azonban a hivatalos lap legújabb száma a miniszteri tisztviselők előléptetését hozza és a város erre való hivatkozással, kérni fogja a városi tisztviselők előléptetésének engedélyezését is, miután a városnál már hat éve nem volt előléptetés. Ezeknek a kérdéseknek tisztázására kell a város egyik delegáltjának Bucurestiben a belügyminiszteriumban megfelelő tárgyalásokat folytatnia.

Operettet írt egy aradi sörgyáros.

Dr. Reusz Miklós megzenésítette néhai Kaszab Géza operettlibrettóját. — Csütörtökön lesz a premier az aradi színházban.

(Arad, január 12.) A színháznál néhány napja már a próbatáblára új darab került fel: „Fehér indiánok”. Idegenül ötlük elénk a cím. Nem hallottuk még külföldi sikerek közepontjában. Érdeklődünk a színházi irodában, milyen darab a „Fehér indiánok”. Kiderül: a szerzők: dr. Reusz Miklós és Kaszab Géza. Aradiak. Dr. Reusz Miklós a zeneszerző, a szöveg pedig Kaszab Gézáé, az egykori aradi újságíró posthumus munkája. Csütörtökön a premierje is meg lesz a darabnak...

Nemsokára már kiinn voltam Reuszék Bulev. Reg. Ferdinand (Boros Béni-téri) sörgyártelepén. A zeneszerző ur — a hangjegyekkel nagyon ellentétesen — számlákat színlát és nevetve mondta, amint megtudta jövedelem szándékát:

— Tehát sorsom nem kerülhettem el. De őszintén megvallva, egy kicsit vártam is Önöket. És most, hogy stilszerű legyek, szegesse nekem kérdéseit. Elkezdtem szegezni a kérdéseket és dr. Reusz hihetetlen interjúrutinnal beszélt:

— 1918-at írtunk. Én Budapesten voltam. Egyetemistá halgató. A véletlen úgy jorgatta a körülményeket, hogy én az akkor Pesten lakó Kaszab Gézához kerültem albérletbe. Egész napon át magoltam, és esténként beültem Kaszabék szalonjába a zongorához. Játszottam egyszer-egyszer önálló dalokat is sikerült összehoznom. Kaszab a másik szobában tartózkodott és gyakran megtörtént, hogy taps harsant fel a szomszédban. Kaszabnak tetszettek kompozícióim, sőt nagy tiszteletben tartotta azokat a percek, amikor a Muzsa látogatóban volt nálam.

— A kommun kitorésekor hazajöttem. Egy hónap múlva Kaszabbal már Aradon találkoztam. Azonnal meglepett egy tervvel. Az operett-írás tervével. Elmondta a Pesten elgondolt témát és azt is, hogy tetszettek kompozícióim, írjak tehát a szövegéhez muzsikát. Sajnos, más elfoglaltságaim miatt csak lassan haladt előre az operettünk ügye. Ugy, hogy a zenével én 1921-ben készültem el. Kaszab nemsokára tragikusan elhunyt és az operett-kérdés elaludt és csak most nemrégiben ébresztette fel Szendrey Mihály igazgató, aki tudott az operett létezéséről. Az operettünk kérdése ismét felszínre került, elvittem a darabot Szendreyhez. Elfogadta, kiszerepezték és már próbálják is. Ez a darab keletkezésének és előadásának hiteles története.

Egyéb szerzemények? Szereplés?

— Ma is komponálgatok. Az íróasztalom fiókja számára. Nem szerepeltem soha még

nyilvánosság előtt. Egyszer kíváncsi voltam szerzeményeim komoly bírálatára és néhány dalt elküldtem Kacsóh Pongrácnak, aki így válaszolt: „Azt, hogy tehetsége van, látom. De miért akar ön épen operettet komponálni? Azt hiszi, ez a művészet dicsőséges útja? Látja, én is írtam operettet. De mielőtt az első megírtam volna, nagyon sok jó és maradandó dolgot komponáltam és operett-sikerhez szerencsés véletlen juttattam csupán. Lehár mielőtt első operett-sikerét aratta, szép, nemes operát írt. Huszka mielőtt a Bobot megírta, hegedűművészi oklevelet szerzett és Offenbach kezdetben templomi karnagy volt és miséket komponált. Az operett annyit egy rendes muzsikusként éltemben, mint egy jó lumpolás. Lumpolni koronként jókedvből szabad, de lumpuságot életpályának választani helytelen. Higgyen nekem! És térjen a komolyabb munkákra!”

— Megfogadtam Kacsóh Pongrác nemes tanácsát: az operett valóban lumpolás az életben és komoly munkákhoz tértem... a legkomolyabbhoz: az üzlethez...

Tervek, jövő a zeneszerzés terén?

— Ó nekem, az üzletembernek ilyen terveim nem lehetnek. Legutóbb, amikor fennjártam Pesten, beszéltem ugyan, dr. Marton Sándorral ilyesméről, aki kijelentette, hogy modern librettót keres majd szerzeményeimnek. Egy olyat, amelyet már elfogadott előadásra valamely színház.

A zeneszerzőre azonban már türelmetlenül várnak — az üzletfelek. A zeneszerző eltiünik, hogy helyet adjon a szorgalmas üzletembernek, aki majd csütörtök este megjelenik a rivalda pompázó fényében... (s. n.)

Halálos vonatösszeütközés.

Egy vasutas meghalt. — Három millió a kár.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti-i tudósítójának távirata.) Dorobantu állomáson tegnap egy tehervonat összeütközött egy petroleumszállító vonattal. Tíz kocsi teljesen összetört, a mozdonyok megrongálódtak és egy fékező meghalt. A kár hárommillió lej. A személyforgalmat ezen a vonalon egyelőre átszállással bonyolítják le. A vizsgálat megállapította, hogy az egyik mozdonyvezető részeg volt, de a forgalmi személyzet is vétkes mulasztást követett el.

Szimonidesz, A világ vallásai

2 hatalmas kötet 1800 lel 9 havi részletre
Sándor Ferenc könyvüzletében.

Jön! Greta Garbo és John Gilbert az Erzsébet moziba Jön!
„Asszony és Ördög” Sudermann világhírű regénye filmen. Erdélyben premier!

Újból betöltik a kisebbségi miniszteri tárcát.

Szatmármegyei képviselő lesz az új kisebbségi miniszter.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Politikai körök értesülése szerint a kisebbségi miniszteri tárcát Dragos Teofil képviselővel, volt

prefektussal fogják betölteni. Dragos Teofil főleg a Satmar és Nagybánya vidéki oktatás felállításában és politikai harmóniájának megteremtésében játszott domináló szerepet.

Aradi urilasszony tragikus halála Budapesten.

Ortutay Lajos fiatal feleségének borzalmas balesete. — Gázmergezés ölte meg a hathetes asszonykát. — A férj súlyos betegen fekszik egy pesti szanatóriumban.

(Arad, január 12.) Arad előkelő társaságaiban mélységes megrendüléssel fogadták ma azt a megdöbbentő és tragikus hírt, hogy Ortutay Lajos aradi háztulajdonos fiatal és ragyogó szépségű neje halálos szerencsétlenség áldozata lett a magyar fővárosban. Mindenki tájékozatlan volt a döbbenetes hírről szemben és egymástól kérdezték az emberek; mi történt az alig tizenkilenc esztendő asszonykával, aki hat héttel ezelőtt esküdt örök hűséget Ortutay Lajosnak. Ortutay Lajosné leányneve Szőke Judit, leánya az Aradon valamikor nagy szerepet vitt Szőke Bálint akkori kapitánynak, aki jelenleg ezredes a magyar hadseregben. A tragikus hírt csak meg erősítette az a körülmény, hogy ma délután táviratot kaptak Ortutayék aradi rokonai, a mely jelentette, hogy Ortutayné váratlanul, szerencsétlenség következtében elhunyt és temetése a mai napon már meg is történt Budapesten.

Vége az esti órákban megérkeztek Aradra a megrázó tragédia részletei: Ortutay Lajos, fiatal feleségével, már régebben Budapesten tartózkodik, ahol szintén lakást tart magának. Ortutayt a napokban vakbélbántalmak miatt meg kellett operálni. A férj a magyar főváros egyik legelőkelőbb szanatóriumban fekszik, a fiatal asszony pedig egyedül, egy házvezetőnővel és a cselédséggel csupán, maradt a pompás lakásban. Ortutayt tegnapelőtt végezték el a sikeres műtétet és csaknem ugyanabban az időben történt meg a tragédia. A fiatal asszony szobaleányával ürdöt készítette, bement a fürdőszobába és a szobaleány az ajtó előtt állt és várta, hogy Ortutayné becsengesse a fürdőszobába. A leány fél órai

várakozás után türelmetlen lett, bekopogtatott az ajtón, de nem kapott választ. Rosszat sejtve, a félelemtől remegve nyitott be és szédülten tántorodott hátra: a fürdőszobából fojtó gázszag ömlött ki. A leány nem vesztette el lélekjelenlétét, berohant a fürdőszobába, kinyitotta az ablakokat és csak akkor mézett a fürdőkád felé. Ortutay Lajosné elfehéredett arcával, mozdulatlanul, hanyatt feküdt a vízzel telt kádban. A megrémült leány öntudatra akarta téríteni, de a fiatalasszony mozdulatlan maradt. A szobaleány sikoltozására besiettek a személyzet többi tagjai, akik azonnal orvosért rohantak. Néhány perc múlva megérkezett az orvos, de nem lehetett segíteni; Ortutay Lajosné, Szőke Judit halott volt.

A tizenkilenc éves fiatal asszony tragikus halála megrendítő hatást keltett a családban. A szanatóriumban súlyos betegen fekvő Ortutay Lajos nem értesítették a megrázó esetről, mert attól félték, hogy az operáció következtében elgyengült betegre végzetes hatást gyakorolhat feleségének borzalmas halálhíre. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a halál gázmergezés következtében állott be. A tragédia úgy történhetett, hogy közvetlenül a fürdőkád mellett levő gázcsapot kinyitotta Ortutayné, a gázt meg akarta gyújtani, közben azonban a fürdőkádban levő rendkívül forró víztől elszedült. A gázcsap nyitva maradt, ő pedig eszméletlenül hanyatlott hátra a fürdőkádban.

Ortutay Lajosné, Szőke Juditot ma temették el Budapesten, óriási részvét mellett. Tragikus halála általános és mély részvétet keltett Aradon is, ahol nagyon sokan ismerték a feltűnő szépségű fiatalasszonyt.

ra, mint a bécsi Granichstatten-cég üzletvezetője. A bécsiek azonban hamarosan likvidálták aradi fiókjukat és az ékszeres-boltot átadták Gellernek, aki nagy ambícióval látott hozzá az üzlet felvirágoztatásához. Az agilis, szorgalmas, pontos és szolid kereskedő csakhamar az elsők közé emelkedett a szakmájában és a régi Arad nagyuri családjainak kedvelt és bizalmas ékszerésze lett. Atzél Péter, a Vársárhelyi-, Andrányi-családok minden ékszer-szükségleteiket Geller útján szerezték be. A mikor az öreg Atzél Péter anyagi helyzete rosszra fordult, egy pompás mivű arany bürőt-szelencét hozott be egyszer Geller üzletébe:

— No Geller ur — mondotta — ezzel az ékszerrel egy vagyont kereshet, de kikötöm, hogy csak annak adhatja el, akinél jó helyen látom ezt a drága családi emléket.

És Geller a legjobb helyre, a bécsi múzeumnak adta el a ritka műtárgyat, amelynek kidolgozása iparművészeti bravúr volt.

A Geller-cég jóhíre és tekintélye egyre erősödött és Geller Izidort az aradi ékszerészek szindikátusa elnökké választotta. Ebben a minőségben éveken át kár érdekekért küzdött olyan odaadással és eredménnyel, hogy az országos szindikátus is alelnökévé választotta.

— Mindig az volt a törekvésem — mondotta a még ma is lelkes Geller, — hogy a ke-

Nyugalomba vonul

Arad legrégebbi ékszerésze.

Geller Izidor átadta negyvenhatéves üzletét és nyugodt, csöndeséletű magánzó lesz.

(Arad, január 12.) Mai számunk más helyén szerénykedik az az üzleti stílusban fogalmazott kis bejelentés, hogy Arad egyik leg régibb ékszerész-üzlete, a Geller-cég gazdát cserélt. Az eddigi cégtulajdonos, Geller Izidor betegsége miatt nyugalomba vonul és a főtéri kis ékszerészboltból eltűnik az ő közismert, elegáns alakja, mindig szeliden mosolygó szeme, amint a ragyogó aranyak, ezüstök és szikrázó briliánsok közül kitekintget a korzó forgatagába. Ezt a szép, meghitt és meleg színt is elnyelte a kegyetlenül pergő idő a régi Arad mozaikjából. Mert Geller bácsi még azok közül való, akik a békebeli Arad kedves emlékeit őrzik és jelenlétükkel igazolják, hogy nem álom, illúzió, hanem szép és elmúlt valóság volt az a bizonyos régi, jó idő.

— Korán van még nekrológot írni rólam — mosolyog Geller ur, amikor meglát. — Csak arról van szó, hogy nyugalomba vonulok és ezt 46 évi munka után talán meg is érdemlem.

Hosszas kapacitálásra van szükség, hogy kihámozzuk a szerénység héjából az alábbi adatokat:

Geller Izidor 46 évvel ezelőtt került Arad-

NYUGATI
ASPIRIN

a legújabb
gyógyhatású

Aspirin
tablettákban

Csak az eredeti csomagolásban
vásárolható (a vagy 20 tablettát
tartalommal) a fehérszínű poros
pozitívjellegű állítással

reszkedélem elit-szakmájában az összhangot és egyetértést megteremtsem. Ezt, úgy hiszem, sikerült is elérnem és ez a jóleső érzés kísér el most a nyugalom napjaiba. Mondhatom, kellemes utitárs lesz. Ha visszatekintek a megtett útra, nincs okom szegyenkezni. Becsületes, munkás élet van a hátam mögött és előttem a harmonikus öregkor, amelynek nyugalomát nem fogják zavarni a múlt rossz emlékei.

— Arra is nagyon vigyáztam — folytatta azután, — hogy az utódom olyan ember legyen, aki a cég tradícióját tisztelőben tartsa és egy lépést sem tért el arról az útról, amelyen én eddig jártam. És Kun József személyében sikerült is ilyen utódot találnom. Megnyugvást jelent nekem ez, mert Kun József 30 évvel ezelőtt az én üzletemben kezdte a pályáját, évek hosszú során működött együtt és jól tudom, hogy a cég eddigi szellemében vezetni majd tovább az üzletet. Én már négy esztendeje küzdök a betegséggel és ez a küzdelem kimerített. Most pihenni vágyom.

— Magánzó leszek — fejezte be tréfásan a beszélgetést és szemében a jókedély szép, színes sugarai gyultak ki. Geller bácsi nagyon fogja élvezni ezt a megérdemelt nyugalomát. Csak a betegség ne okoskodjon sokat... (—)

Eltélt cluji rombolók.

A bucaresti-i katonai bíróság szerdán tárgyalja az eltélt diákok felelősségét.

(Az Aradi Közlöny cluj-i tudósítójának telefonjelentése.) A hatodik hadtest hadbírósa ma ítélkezett 11 cluj-i iparostenonc felett, akiket a cluj-i diáküntetések alkalmával történt rombolásban való részvétellel vádoltak. A hadbírósa Pop Jont három havi, Teleki Gézát öt havi, Rusu Stefant 15 napi, Bocsi Andort négy havi, Muresan Traiant husz napi, Moldovan Gavriilt husz napi, Érsek Istvánt három havi és Szalaci Istvánt egy havi fegháza ítélt. A többi vádlottakat bizonyítékok hiányában felmentette a bíróság.

A bucaresti-i katonai felelőviteli bíróság szerdán tárgyalja a legutóbbi diákzavargások miatt Bucarestiben eltélt diákok felelősségét. A hadbírósa Boris Stefanov kommunista vezér fő-tárgyalását január 30-ára tűzte ki.

A iasi-i cuzista diákok szombatira gyűlést hívtak össze, hogy tiltakozzanak társaik eltéltése ellen. A belügyminiszter betiltotta a gyűlést.

APOLLO

PÉNTEK

A FEKETE NŐVÉR.

BALZAC, „SZERETŐ” c. elbeszélése filmen.

ELISABETH BERGNER

legnagyobb parádés szerepe.

VASARNAP fél 12-kor NAGY MATINÉ

Az előad. 5, 7 és 9-kor

Ma
Marccó
a halált is legyőzi.
Szenzációs kalandor film.
Ezenkívül:
Slager Híradó.
Olcsó helysérakkal.

URANIA következő műsorai:
Feleségem vőlegénye
francia vígjáték.
A seikfia
Rodolpho Valentinoval.

MIKÉK.

Kabinetképek.

Írta: LAKATOS LASZLÓ.

CÉZAR: A tett embere? Micsoda tévedés. Az is: a tett embere. De elsősorban intellektuel. Aki, hogy egy jó könyvet írasson a galliai hadjáratról, megcsinálja a galliai hadjáratot.

ANTONIUS: Cégvezető a történelemben. Amikor főnöke meghal, helyébe ül.

KLEOPÁTRA: Hisztérika. Klasszikus példa, mekkora zsenialitásra képes a női gyáva-ság és a női ostobaság. Egyébként hisztérika. A tökéletes mai hisztérika. Hogy a régi Egyiptomban élt, nem jelent semmit, csak azt, hogy Kleopátra kétezzer év előleget vett a történelemtől.

NAPOLEON: Zsenijét talán legjobban bukása bizonyítja. Mert más is elvesztette volna a waterlooi csatát. De senki sem úgy, mint ő.

OTELLO és SHYLOCK: Shakespeare óriási tévedése. Azt hitte, hogy Shylockban írta meg a zsidó tragédiáját, pedig Otelloban írta meg. A velencei mór tábornok története: minden zsidó miniszter, minden zsidó udvari méltóság, minden zsidó állami dignitárius, minden zsidó politikai vezér története. Otellóra mindenki rossz szemmel néz a dogetól a legutolsó közkatonaig. Amíg szükség van rá, addig igen... De aztán... Milyen hamar élnek az alkalommal, hogy elcsapják őt és ő milyen kegyessé van meglepve attól, hogy büntetlenül is elcsapják. Mintha elejétől végig csak azon dolgozott volna, hogy karrierje csúcspontján pillanat alatt taszítsák le. És azután az öntudat, a belső biztonság tökéletes hiánya még akkor is, amikor legjobban megy neki. (Ha a bőre fehér, nem öli meg Desdemonát, mert akkor el sem tudja hinni, hogy ez a nő megcsalta őt, Velence győzedelmes, fehérbőrű tábornokát).

MADAME MAINTENON: XIV. Lajos szeretője öregkorára oly érényes lett, hogy ha az uccán véletlenül találkozott önmagával, elfordította a fejét, nehogy vissza kelljen köszönnie magának.

NAGY KATALIN: Diderot-val levelezett és őrmesterekkel szeretkezett. Az intellektualitás és a szexualitás csodálatos keveréke. Milyen kár, hogy szexualitását leveleiben, intellektualitását az ágyban élte ki.

I. FERENC CSÁSZÁR: Saját maga deda-pja.

FREUD: Annyi társadalmi bíráló után végre az ember első kozmikus bírálója. Aki nem az emberi berendezkedéseket, szokásokat, hagyományokat, stb., hanem magát az emberi lényt bírálja. Swift óta a legnagyobb kritikai elme. Az első, aki kívülről tudja látni az embert. És mert kívülről tudja látni, azért tud olyan nagyon mélyen bele látni.

BLÜCHER: (A porosz tábornok, aki a waterlooi csatát megnyerte). Ha Napoleon a „kis káplár”, ő bizonyára a nagy őrmester volt.

IV. HENRIK FRANCIA KIRÁLY: Egy király, aki halhatatlanságát nem vesztett csatáinak köszönheti, hanem egy szerencsés mondanak. („Azt akarom, hogy minden vasárnap minden francia paraszt fazékjában tyúk rotyogjon.”) Igaz, hogy ezt a jó mondást egyik udvaroncra találta ki. Viszont — becsületére legyen mondva — az is igaz, hogy csatáit mind személyesen vesztette el.

GOETHE: Olympuslakó, aki nyolcvan évi földi szabadságot kapott.

— **Elutaztak az új követek.** Bucurestiből jelentik: Ghica, az új római követ és Boerescu, a most kinevezett berni követ, ma este elutaztak a fővárosból. A két diplomata előbb San-Remoba megy, ahol találkoznak Titulescu külügyminiszterrel, azután állomáshelyükre utaznak. Boerescu előbb még Londonba is ellátogat, külön külügyminiszteri megbízással.

— **A magyar képviselőház új alelnöke.** Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülésén 85 szavazó közül 79 szavazattal Czettler Jenőt választották meg a képviselőház alelnökévé.

Borzalmas vérengzés Mezőhegyesen.

A féltékeny asszony vérfürdője.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Mezőhegyes községben borzalmas tragédia történt. Zori Mártonné és Ujvári Józsefné szomszédok egy legény miatt összekülönböztek, de később megbékéltek. Tegnap Zoriék átmentek Ujváriékhoz látogatónak. Félóra múlva a lakásból hangos szóváltás, majd kétségbeesett sikoltás hangzott:

— Segítsé! Gyilkos! megölték az anyámat! A szomszédok berohantak a konyhába, ahol rettentő kép tárult eléjük. A konyha iöiüje és

— **Városi segély az aradi magyar színháznak.** Megirtuk, hogy a város vezetősége megszögezte, hogy az aradi színháznak segélyt fog adni, de a költségvetésbe erre a célra nem vehet fel alapot. Ebben az ügyben a városi tanács magyar tagjai elhatározták, hogy a tanács következő ülésén interpellálnak és kérni fogják a tanácsot, vegyen fel a költségvetésbe a színház céljaira külön alapot.

— **A szovjetellenzék internálása.** A Berliner Tageblatt moszkvai tudósítójától levelet közöl, amely megerősíti az ellenzéki vezérek deportálásának híreit. A tudósító szerint 30 ellenzéki vezér január 5-én értesítést kapott a rendőrségtől, hogy deportálva lesznek és három napot kaptak, hogy az előkészületeket megtehessek. A következő napon közölték velük deportálási helyüket. Trockijt Astrachanban, Rakovszkyt Viathaban, Radeket és Kamenevet Tobolszkban, Zinovjevét az Ural kormányzóságban internálták. A tudósító egyúttal közli, hogy a szovjet-kormány a mai napig semmiféle hivatalos közleményt nem adott ki ebben az ügyben.

— **A Monitorul Oficial bünpereinek főtárgyalása.** Bucurestiből jelentik: A vizsgálóbíró-ság — mint annak idején megírjuk — az elmúlt év végén teljesen befejezte a vizsgálatot a Monitorul Oficial-nál felfedezett óriási arányú visszaélések ügyében. Falcoianu és Petcu Vasile büntügyi iratai a napokban átkerültek az ilfovi törvényszékhez, amelynek IV-ik szekciója az ügyben január 20-ikára tűzte ki a főtárgyalást. A bünpér lefolyása és az ítélet elé fokozott érdeklődéssel tekintenek.

— **Áthelyezések az aradi rendőrségen.** Filotti Zamfir, az aradi államrendőrség prefektusa, a következő áthelyezéseket rendelte el az aradi rendőrségen: Mesesan Traian direktort, aki eddig az első kerületi rendőrséget vezette, a központi rendőrséghez osztotta be. Az első kerületi rendőrség vezetőjének Mustacescu Coriolan I. osztályu komisszárt nevezte ki. Balan András komisszárt a kihágási bírósághoz osztotta be és Tanascu C. komisszárt az elsőkerületi rendőrségtől a nyomozó osztályba helyezte. Az áthelyezett tisztviselők a mai napon elfoglalták új hivatalukat.

Espresso kávé

különlegesség egyedül a
Corvin-bliffében (Kánya sörcsarnok)
1 kávé 10.- lelt

— **Gazdát cserélt egy timisoarai pajota.** Timisoara egyik legnagyobb és legjelentékenyebb épületét, a belvárosi Börze-uton levő és a Weisz kézmunkaüzlet tulajdonát képező palotát Hajdu Frigyes dr. timisoarai ügyvéd megvásárolta. A palotára az Adria biztosító-társaság is tett ajánlatot és a vétel már perfektnak is látszott, de az utolsó pillanatban felmerülő differenciák miatt mégis meghiúsult. Az új vevővel folytatott tárgyalások után a vétel létre is jött. A Weisz-palota vételára 21 millió lej, melynek jelentékeny részét hosszulejáratu külföldi kölcsönrel fizetik ki. Az új törvények szerint a Weisz-palota még hosszú ideig mindenféle adótól mentes.

— **Német tengerésziszi feleségének tilos bubifrizurát viselni.** Berlinből jelentik: A Keleti-tengeren állomásozó német flotta főparancsnoka nem mindennapi parancsot adott ki a napokban. A napiparancs nem is annyira a tengerésziszteteknek szól, mint inkább azok feleségeinek. Az admirális a napiparancsban megtiltotta, hogy a flottájához beosztott tengerészisztetek feleségei a jövőben — bubifrizurát viseljenek.

falai tele voltak vérrrel, a földön vértócsában Zori Mártonné hevert, fején, arcán hatalmas sebek, a konyhasarokban egymásra borulva súlyos sebekből vérezve a két Zori-leány fekiúdt. Előttük véres baltával mordulatlanul Ujváryné állt s merően bámult áldozataira. A csendőrök letartóztatták Ujvárynét, aki egyetlen kérdésre sem adott választ.

HATSUBU YUASA

• Japán csalogány Jan. 14-re halasztva!

— **Elhalasztották a Nagy Sándor-Zima-pör tárgyalását.** Az aradi törvényszék Anton-ni-tanácsa mára tűzte ki dr. Nagy Sándor és Zima Tibor ismeretes perének főtárgyalását, amelyet azonban a szakértők meg nem jelenése miatt április 5-ére halasztottak el.

— **Eljegyzés.** Stern Böske és Blaustein Béla jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Súlyos baleset.** Szabó Géza tizenhárom éves fazekasvarsándi fiút ma súlyos szerencsétlenség érte. A fiú az ottani malomban dolgozott és munka közben az egyik gép elkapta és két lábát lemetszette. Szabó Gézát vonaton Aradra hozták és a mentők a pályaudvarról a kórházba szállították. Életbenmaradásához azonban a nagy vérvesztés miatt nincs remény.

— **Önkéntes némaság harminc évig.** Varsóból jelentik: Cortkovban ma meghalt Frommer kereskedő, aki harminc évvel ezelőtt veszekedés közben a feleségének azt mondotta, hogy égjen meg. Másnap a raktárban egy benzintartály felrobbant és Frommerné két gyermekével elégett. A csodarabbi azt a büntetést szabta Frommerre, hogy élete végéig hallgatnia kell. Frommer be is tartotta a büntetést, azóta egyetlen szót sem szólt.

— **Halál egy pesti alagutban.** Budapestről jelentik: Halálos karambol történt az 55. villamos és egy kocsik között. A rákospalotai vasúti átjáró alagútjában szembejött vele a villamos. Kitérés lehetetlen volt, a kocsit a villamos kerek alá került, a kocsist halálra lapították a villamos kerek.

— **Pövvil a jóvátételi panama.** Párisból jelentik: A lapok részletesen foglalkoznak a jóvátételi panamával, amelyben több cég részes. Leginkább a Para Import-Export Gesellschaft van belekeverve az ügybe és ennek igazgatóját, Goldschmidtet ki is hallgatta már a rendőrség. Bele van még keverve a Societé du Oilan Dave, amelynek tulajdonosainál házkutatást tartottak és nagyszámu terhelő adatot találtak. La Lovoe község Dauré nevű polgármestere is részese a panamának. A Journal szerint a családok veszélyeztetik a Dawes-tervezet végrehajtását. A részletes vizsgálat megállapította, hogy a család egyik résztvevői a német Minerva társaság, több strassburgi kereskedő-cég és bank, ezenkívül pedig baden-badeni, sletztstadti és besancioni kereskedők, akik cukrot, komlót és számos más árut szállítottak francia cégeknek az ismert manipulációkkal. Hir szerint kétszázmillió frankra rug a család károsszege.

Vasárnap délelőtt fél 12 órai
nagy **MATINÉ** műsora
Rabszolga királynő
Korda Máriával
5, 10 leles helyárakkal.

— **Tömeggyilkosság egy tiltott műtét miatt.** Budapestről jelentik: A Baja melletti Felsőnyed községben egy tiltott műtét miatt sorozatos öngyilkosságok történtek. Regényei Antalné hirtelen megbetegedett. Beszállították a székesfehérvári kórházba, ahol rövidesen vérmérgezésben meghalt. Halálos ágyán bevallotta, hogy anyjának rábeszélésére Petó Istvánné tiltott műtétet végzett rajta. Az anyát annyira megrendítette leánya tragikus halála, hogy a tóba ugrott és belefuldult. Hátrahagyott levelében leleplezte az egész ügyet, mire az eljárás megindult Petóné ellen, aki erre felakasztotta magát és meghalt.

APOLLO **ELISABETH BERGNER** **APOLLO**
alakítja a főszerepét a
„Fekete nővér”
című hatalmas drámának.

— Angel István dr. polgármester a városi tüdőkörházban. Ma délelőtt Angel István dr. polgármester látogatást tett az aradi tüdőszanatóriumban, ahol a betegek egy 33 aláírással ellátott memorandumot adtak át neki. Ebben megköszönték azokat a változtatásokat, amelyeket a város a tüdőszanatóriumnál eszközölt és kérték a polgármestert, legyen továbbra is jóakarattal a kórház betegei iránt. Egyben bejelentették, hogy teljesen meg vannak elégedve a jelenlegi helyzettel. A polgármester a közzétett memorandumot a tüdőszanatórium aktáihoz csatolta és be fogja mutatni az Aradra érkező Peter Julian vezérfelügyelőnek.

— Aradi bankigazgató gyászja. Tegnap éjjel 11 órakor elhunyt egy közbecsülésnek örvendő uriaszony, özvegy Karton Edéné, született Kohn Regina, 85 éves korában. A megboldogult matróna a régi kor embereinek csendes és jótékony életét élte és elhunyt mély gyászba borította családját, nagy rokonságát és szinte részvétet kellett a nagyszámu ismerősök és tisztelők körében. Az elhunytban Karton Aladár, az Egyesült Bank vezérigazgatója, Stein Zsigmondné és Benedek Imréné anyjukat gyászolják. Özvegy Karton Edénét holnap, pénteken délután fél háromkor helyezik örök nyugalomra a Strada Episcopul Radu (Magyar-ucca) 7. számú gyászházba.

— Feloszlik Aradváros egyik legrégebbi ékszerészüzlete. Arad legrégebbi ékszerésze, a régi kereskedővilág elismert és becsült tagja, Geller I., negyvenhat évi működés után, négy esztendeje húzódó betegsége miatt, felosztja üzletét. Értésülésünk szerint a cég raktárán lévő arany-, ezüst és ékszerárakat, órákat e hó végéig a beszerzési áron alul árultja a nagyközönségnek.

— Elfogtak Budapesten egy nagyváradi betörőt. Budapestről jelentik: Egy elegáns öltözött fiatalember tegnap a villamoson ki akarta emelni egy mellette álló ur tárcáját, azonban az illető észrevette és lármát csapott. A közönség lefogta a zsebtolvajt, akit átadtak a legközelebbi rendőrnek. A főkapitányságon kiderült, hogy a tolvaj a régóta keresett Gampe István veszedelmes betörő, aki legutóbb betört a nagyváradi jogakadémia épületében, ahonnan 500.000 lejt vitt el. A betörés után Magyarországra szökött. Most nemcsak a nagyváradi kasszafurást, hanem számos más betörést is beismer. Elfogatásáról értesítették a romániai hatóságokat.

ELISABETH BERGNER
alakítja a főszerepét
BALZAC „Szerető” című elbeszélésének,
melyet ma vetít az **APOLLO**.

— Öregek biztosítása Angliában. Londonból jelentik: Most, amikor számos közép-európai állam kormánya az agkori biztosítás problémájával foglalkozik, bizonyára általános érdeklődést fog otthon kelteni, hogy Angliában most lépett életbe az özvegy-, árva- és agkori biztosításról szóló törvény, amelyet 1915-ben nyújtott be az akkori konzervatív kormány. Az életbeléptetés következtében immár 1.250.000 ember fogja élvezni az állami nyugdíjat. A törvény most életbe lépett utolsó szakasza kimondja, hogy az összes biztosított munkások, valamint feleségeik is, amennyiben betöltötték 65. életévüket, tekintet nélkül esetleges vagyonukra, vagy jövedelmükre, heti 10 shilling nyugdíjat kapnak. Azoknak a munkásoknak számát, akik ezuttal először kapják meg heti nyugdíjukat kerületi postahivataluknál, tehát a 65 és 70 év közöttieket, mivel az idősebbek már eddig is megkapták, 450.000-re teszik. A postahivatalokban már kiosztották a nyugdíjleveleket és noha az igazolólapok és könyvek nagy száma meglehetősen munkatöbbletet rótt a postahivatalokra, az elosztás simán és minden fennakadás nélkül ment végbe.

— Piaci razzia Aradon. Ma délelőtt dr. Luszt Ferenc hatósági orvos piaci razzit tartott, amely alkalomból 70 liter tejlet bűzött el. A tejlet az aradi szegényháznak adtak át.

Január végéig perfektuálják a külföldi kölcsönt.

A bucuresti-i lapok ellentétes híreket hoznak a kölcsönről. — A Banca Nationala kormányzója ismerteti a pénzügyi helyzetet.

(Az Arad Közlöny Bucuresti-i tudósítójának távirata.) A lapok a kölcsönről vonatkozólag ellentétes híreket közölnek. A Dimineata a kormány-párt optimizmusáról ad hírt, amely a stabilizációs kölcsön közeli megkötésére számít. A Cuvantul viszont azt állítja, hogy a francia pénzcsoport képviselői Bucurestiben csupán információk tárgyalásokat folytatnak. Antonescu Victor tegnap egyik politikai barátja előtt kijelentette, hogy január végéig a tárgyalások kedvező befejezést nyerjenek.

A Cuvantul szerint amennyiben Antonescu belép a kormányba, azonnal Párisba utazik a kölcsön-szerződés aláírására.

Burileanu, a Banca Nationala igazgatója ma délelőtt fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt részletesen ismertette a pénzügyi helyzetet. Kijelentette, hogy

a stabilizáció folyamatának három pontja van. Az első a lej hullámvázának a minimumra való csökkentése, a második a visszleszámitolási hitelek igazságos felosztása, a harmadik a gazdasági életre nehezedő kamatok redukálása. Kijelentette, hogy nem a valutának bizonyos kurzuson való megrögzítése a terv, hanem csak a spekuláció által keletkezett mesterséges hullámváz megakadályozása. Meggyőződése szerint ma már az ország ura valutájának. A visszleszámitolási hitelek felosztásánál az egyenlőség és a biztosíték játsza a főszerepet. A Banca Nationala a pénzügyi helyzetet minden lehetséges eszközzel támogatta és visszleszámitolási hitellel segítette a bankokat. A mai napig

— Lopás-hír — félreértésből. A napokban megirtuk, hogy a Strada Bratianu (Weitzer-uccán) egy háztulajdonosnál lopás történt és hogy a lopást állítólag a háztulajdonos szakácsnője követte volna el. Ma azonban kiderült, hogy a hír félreértésből származott és a szakácsnő, aki megbízható és becsületes lány, távol áll az ellene felhozott vádtól és ma is a háztulajdonos szolgálatában van.

— Kivégezték a férjgyilkos asszonyt. New Yorkból jelentik: Jelentették, hogy Ruth Snyder asszony halálos ítéletét a felsőbb bíróságok is jóváhagyták. A férjgyilkos asszonyt szeretőjével együtt ma éjfélkor végezték ki a villamoszákon.

— A reklámok bélyegilletéke. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter ma körendeletet küldött meg az összes pénzügyigazgatóságoknak, amelyben elrendelte, hogy az új bélyegítvény értelmében a jövőben minden falragasz és reklám-hirdetés, így tehát a kivilágított hirdetési táblák, porcellánra, bádogra, kartonra és egyéb anyagra festett reklámdolgozások is bélyegilleték alá esnek.

— Villanyrendőrök Budapesten. Budapestről jelentik: A magyar főváros több új villanyrendőrt állít fel, hetet a nagykoruton, kettőt Budán és hármat a belvárosban. A főváros egyébként január elseje óta nem szed adót a gépjárművek után.

— Thèmes árcsökkentése január 14-én.
— Minden eladó leány a boldogság révébe evezhet január 14-én a Fehér Keresztben tartandó ATE evezős teasten. Aki meghívóját tévedésből nem kapta meg, átveheti Bauer Gyula ur üzletében.

— Gyári Alkalmazottak Felmegyezési Egyesülete értesíti tagjait, hogy f. hó 22-én d. e. 9 órakor a városháza nagytermében közgyűlést tart, a következő napirenddel: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Ellenőri jelentés. 5. Alapszabály módosítása. 6. Esetleges indítványok. 7. Tisztikar felmentvénye. 8. Új tisztikar megválasztása. A közgyűlés határozatképtelensége esetén 8 nap múlva ugyanezen tárgysorozattal, tekintet nélkül a tagok létszámára, a közgyűlés megtartatik. Arad, 1928. január hó 12-én. Vezetőség.

— Tétre béreljen Kernal könyvtárában.

BALZAC „SZERETŐ” c. elbeszélése filmen
a „Fekete nővér”
melynek főszerepét
ELISABETH BERGNER alakítja.

másfél milliárd visszleszámitolási hittel nyújtottak a csatolt területek pénzügyeinek.

A Banca Nationala az állammal létrejött újabb megállapodása folytán támogatni fogja a mezőgazdaságot, az ipart és kereskedelmet s ezért egyik legfontosabb feladatának tekinti a kamatos realis megállapítását. Ez a kérdés azonban nagyon komplikált és nem oldható meg egyedül a valuta stabilizálása által. A nemzetközi tőke befolyása megadhatná azt a megoldást, amely nagyon kívánatos lenne, ez azonban különböző gazdasági feltételektől, a termeléstől és a garanciáktól függ. A kereslet és kínálat törvénye ezen a téren nem érvényesülhet a maga gazdasági szabályaival. A Banca Nationala egyedül

a saját hiteleszközével és devizapolitikájával megadta a lejnek vitathatatlan stabilitását,

amelyet még javít az állam adósságainak kifizetése. Folytatni fogják a visszleszámitolási hitel igazságos elosztásának politikáját — mondta Burileanu — és a hitelszükségletek fokozottabb kielégítését. A legutóbbi évben a visszleszámitolás teljes összege már elérte a tíz milliárdot. A jövő évben a likvidációs alaptól is támogatni fogjuk az ország gazdasági hitelét. A bankkormányzó végül hangsúlyozta, hogy a Banca Nationala folytatni fogja eddigi tradíciós politikáját, nem ígér csodákat, nem fogja elhamarkodni a dolgokat, bármilyen égető is lenne ez a szomszág, hanem megfontolt okossággal fog haladni a reálitások útján, hogy az ország gazdasági életére nézve kedvező működést felethessen ki.

— Fürstné szenzációs táncrevüje 14-én, szombaton este 9 órakor, utána reggelig bál. Központi teremben.

Terjed a vallásosság.

Pacha püspök érdekes pásztorlevele.

(Arad, január 12.) Pacha Agoston püspök ma bocsátotta ki ezévi első pásztorlevelét, amelyet a püspöki tróda szétküldött az összes plébániáknak és hitközségeknek. A körlevél első sorban a papság újví jökvánatait vszonozza és az Isten áldását kéri az egyházmegyére és lelkipásztoraira. Az újví szemlével kapcsolatban a pásztorlevél örömmel állapítja meg, hogy a papság abbeik aggálya, hogy a háboru után a különböző anyagi és erkölcsi depressziók hatása után megrendül az emberekben a vallásos érzés, feltámad a szétfeszültség, mert nagyon sok jelenség arra utal, hogy az áldatlan viszonyok között élő hívek egyre fokozottabb vallási életet élnek, a hitben keresnek menedéket ezer rájuközönlő gond és baj elől és abban várják a boldogabb idők elfövetelét. A háboru után féls volt, hogy a férfiak, akik éveken át véres harcokban szenvedték végig a világháboru horzalmait, a nők, akik itthon maradtak, egyedül keresték a megélhetést és maguk vezették a gazdaságokat és a gyermekek, akik nevelés nélkül nőttek fel, súlyos erkölcsi károkat szenvedtek, amelyek káros kihatással lesznek a háboru utáni korszakra.

Ezek a bajok azonban nem következtek be, mert a jelentésekből épen az ellenkezője tűnik fel. Megállapítható, hogy a nép sürűbben keresi fel a templomokat, szivesebben, igazabb meggyőződéssel imádkozik és egyre többen járulnak ismét a szentségekhez, főleg a bérmunkák és az egyházmegyékben tartott missziók alkalmával. A hívők egyre nagyobb kedvvel és szinte kötelességszerűen tömörülnek a hitközségekbe, a katolikus egyletekbe, a vallási missziók is egyre szebb eredményeket mutatnak fel s feltűnik, hogy a nép meglehetősen rossz gazdasági viszonyok ellenére s minden erejéből támogatja a kulturális intézményeket.

A hitközségi élet és az egységes katolikus hit fejlesztésére létrejöttek a közös hitközségi szabályok, amelyek révén könnyebben biztosítható a templomok, plébániák és iskolák egységes kezelése és fenntartása. A pásztorlevél végül megemlíti, hogy az ifjúsági egyesületek fejlesztésére szintén közös alapszabályok készülnek.

ERZSÉBET MOZGO.Ma d. u. 5, 7 és este 9 órákor
a legcsodásabb filmremekmű**Mr. Wu (A Mandarin)**

Lon Chaney-vel a főszerepben.

Kibővített zenekar. — B. u. 5 és 7 órákor rendezés
előcső, este 9 órákor 5 lejjel emelt helyárak.
Pénztárnyitás d. u. 3 órákor.**Jön! ASSZONY és ÖRDÖG Jön!**
Sudermann regénye filmen.**Drága pásztoróra.**

Egy nap változatos bűnkronikája az aradi rendőrségen.

(Arad, január 12.) Mozgalmas nap volt ma az aradi államrendőrségen. A rendőrprefektúra összes ügyosztályain kihallgatások folytak; csavargásért, lopásért, erkölcsrendészeti kihágásért, tiltott prostitúcióért, nyilvános botrányozásért és egyéb kisebb büntetéseket kellett felelniök a vádlottaknak, a kihallgatást végző rendőrök előtt. Beleznai Sándor, egyik környéki község gazdája, már kora reggel jelentkezett a rendőrségen és elpanaszolta, hogy kocsijával megállt a Vörös Ökör vendéglő előtt, ahol néhány pohár bort elfogyasztott. Alig tartózkodott benn egy fél órát és amikor kijött, a legnagyobb meglepetéssel látta, hogy lovai szerszám nélkül állnak kocsija előtt. Egy szemületes tolvaj mindkét ló szerszámját leszerelte. Azonnal jelentést tett a közelben posztoló rendőrnek, aki elfogott egy gyanús embert. De az eddig állhatatosan tagadja, hogy ő lopta volna el a lószerszámokat.

Igen kellemetlen helyzetbe került egy Dániel Péter nevű aradi ember, aki elpanaszolta, hogy egy találkahelyre csábította őt egy Dumitran Anastasie nevű nő. Az éjszakát igen vidáman töltötték el, de a derűs hangulatot hamarosan felváltotta a ború. Az elfogyasztott italtól a panaszos elszenderedett és amikor magához tért, egyedül találta magát a szobában, eltűnt a nő és veje együtt eltűnt hatezer leje is. A rendőrség előállította Anastásiát, aki egyelőre tagad. Staslin Máriát azért tartóztatták le az éjszaka, mert kiderült, hogy hónapok óta tiltott prostitúcióval foglalkozik. Illetőségi helyére toloncolták. Sándor Ferenc foglalkozás nélküli egyént szintén illetőségi helyére utalta a rendőrség.

Tegnap éjszaka súlyos kimenetelű verekezés volt a Tribunal Dobra (Boczkó) utcában, a Rosenfeld-féle vendéglőben. Egy Bulzan György nevű zsigmondházi iparoscséd tért be iszogatni és hamarosan fejébe szállt az ital. Eleinte csöndesen viselkedett, majd óriási lármát csapott, mindenkit ki akart dobni a helyiségből. A tulajdonos csendre intette a garázdálkodó embert, mire az megtámadta. Rosenfeld azonban úgy elverte Bulzan Györgyöt, hogy az súlyos sérüléseket szenvedett. Mindkettőjüköt a rendőrségre kísérték, ahol megindult ellenük az eljárás.

Nyolc évi fegyház apagyilkosságért.

A micalacai családi dráma az aradi törvényszék előtt.

(Arad, január 12.) Nagyarányu bűnperben hozott ma ítéletet az aradi törvényszék Antonini-Moldovan-tanácsa. Még az elmúlt év májusában történt, hogy Capitan Péter micalacai gazdaember hatvan kézzurással meggyilkolta atyját, Capitan Jánost, akivel a vagyon miatt már évek óta ellenséges viszonyban állott. A mai főtárgyalásra a törvényszék 24 tanút idézett be, akik nagyrészt mentő vallomást tettek és elmondották, hogy az az öreg Capitan önző módon bánt gyermekeivel, kiket dolgoztatott, míg ő csak kocsizott, viszont hallani sem akart arról, hogy a gyermekeknek legalább anyai jussukat kiadja. A gyilkosság napján, 1927. május 10-én is, mert mielőtt munkába indult volna, reggelit kért, az öreg Capitan többször arculütötte fiát, Pétert, aki azonban ezt szó nélkül tűrte. Aznap Péter korábban fejezte be a mezőn a munkát és hazafelé indult. Micalacai határában találkozott több ismerősével, akikkel az egyik kocsmába tért be. Este 9 órákor kisértas állapotban állított be atyja házába, aki

már az udvaron veszekedve, szitkozódással fogadta, ostorral ütötte és megtiltotta, hogy lábát betegye az ő házába. Péter erre távozni akart, de a család visszatartotta. Amikor ezt az apa meghallotta, kést ragadott fel és fiának rontott, aki az ital hatása alatt ezuttal már nem hagyta magát, kicsavarta a kést atyja kezéből és azt az öreg mellébe dőfte. A vér látása aztán teljesen elvette eszét. Egymásután hatvan szurásit ejtett atyján, aki a borzalmas döfések következtében pár perc alatt kiszáradt.

A mai tárgyaláson Capitan Péter védője, Prof. Sorean Mihály dr. timisoarai ügyvéd, szenátor

vojt, aki bibliai példázatokon és Lombroso elméletén felépült hatalmas beszédeben mutatott rá a gyilkosság szinte jogos indítókaira, védelem felmentését kérte. A törvényszék a vád- és védbeszéd megkérdezése után délután fél kettőkor hirdette ki ítéletét, amely szerint Capitan Pétert a gyilkosságért, az enyhítő körülmények figyelembe vételével, nyolc esztendei fegyházbüntetésre ítélte. Az indokolásban kimondta a törvényszék, hogy az enyhítő körülményeket csak részben vehette figyelembe, miután a gyilkos fiu valószínűleg vadállati módon végzett atyjával. Az ügyész súlyosbításért, a védő felmentésért felebbezett.

A kulisszák meséik...

„Mesék az írógépről” előkészület. — Szendrey színházgató, mint operettszínész. A tréfákban bővelkedő főpróba. — Ha a színház megy...

A „MESÉK AZ ÍRÓGÉPRŐL” drága, szép romantikája bevonult a kulisszák közé. Szegény Szomaházy poézisa halk és finom, s oly friss, hogy a történet máságában is eleven. Érdekes összetalálkozása a véletlennek, hogy a „Templom egere” és a „Mesék az írógépről” egymásután szerepelnek a színház műsorán. Gépírókisasszonyok karrierjének nagyszerű rózsaszínű meséje mindkettő. Az egyik vigjátéki dialógban, a másik operett-figurák fősorakoztatásában, táncsal, dallal, muzsikával. Apropos muzsika! A szűrséről tudjuk, hogy kedves, hangulatos, Szoma bá' szívének-lelkének szülöttje és a színpadra való átírás ifj. Békefi István ötleteitől szellemes, de a muzsika — Lajthyayé — már új, egészen új és lágyan simul a szöveghez. Egész sorog fülbemászó dal zsong felénk, a sláger pedig: „Hétre várom a Nemzetinél, ott, ahol a hatos megáll...” És csöngtet a villamos. A hatos: Szalad a Boráros-tér felé. Szinte fülünkbe hangzik: „Szolgálhatok?... Kérem a jegyket, hol kezelve nem volt...”

A NAPOKBAN fennjártak Budapesten Betegh Béby és ifj. Szendrey Misi és megnézték a „Mesék az írógépről”-t a Városi Színházban. Betegh Bébynek annyira megtetszett Lehmann Vilma szerepe, hogy előrukkolt a szubrettségből és nem volt nyugta, míg nem ő kapta meg a primadonna-szerepet. Így történt aztán, hogy Palla Manyit is bevonták az operettbe. S a naiva szubrett-szerepet játszik ezuttal. De ne mulasszuk elmesélni a legérdekesebbet: Szendrey igazgatót is begrasztották az operettbe. Id. Szendrey Mihály harminc esztendeje operettmuzsikás darabban még nem lépett föl és most — énekelnie is kell. Az igazgató minden tekintélyét latba vetette Csányinál és Hetényinél, csak hogy az énekszámokat lealkudhassa. Nem is hagyta megjegyzés nélkül: „Szegény fejem! Ha én ezt tudom! Most jövök rá, hogy milyen nehéz színésznek lenni...”

MA DÉLELŐTT már diszes főpróba volt az új operettből. Elcsiptünk két jó „bemondat” a darabból: Pasztráner Hansi Józsi bácsi — derék budai sváb (Gyöző aranyos humora eleveníti meg), berobog a II. felvonás bálján, frakkban „elegánsan.” Egy megjegyzés: „Józsi bácsi, tudja, hogy fest ez a frakk...?” Mint egy expressz-levél! Hogy miért? Mert tele van pecséttel... Más. Pasztráner bácsit gazdagnak hiszik. És ráadásul Király Félix (ifj. Szendrey Mihály) egy „hochem” pesti bankfiu nagybácsijának, aki minden vagyona örökösévé Felix-Misit teszi majd. Svindli ugyan az egész, de senki sem tudja és erősen kerülgetik az öreg Pasztráner, hogy adja „férjül” unokaöccsét. Pasztráner bácsi szabadkózik és tulajdonképeni unokaöccsére gondol: „De hiszen az kissé bolond...” A válasz: „Annál jobb! Bolondra ugyanis rá kell hagyni mindent...”

A VIG MENETÜ próbából egy sikerült vicc: Kun odamegy Hetényihez és megkérdezi: „Mondja, főrendező ur, hogy lehet az:

Figyelem! Ujdonság
Leszállított olcsó helyárak
vasárnap d. u. 3 órai előadásán
10 lej, páholy ülés 20 lej.

a közönség holnap a premiére eljön a színházba és mégse találkozik a színházzal? „Ez biztos valami rossz vicc és az úgy lehetetlen” — volt Hetényi válasza. „Pedig a vicc jó és az úgy nem lehetetlen” — így Kun, — a dolog egyszerű: ha a közönség jön, akkor a színház megy!...”
Tarián.

Newyork magyarsága

tombolva ünnepelte Molnár Ferencet.

Darvas Lili és Korda Mária a newyorki magyar bohémál pódiumán.

(Az Aradi Közlöny newyorki levelezőjétől.) Az amerikai, helyesebben a newyorki magyarságnak még sosem volt oly felejthetetlen, impozáns estje, mint a napokban ott lezajlott Bohém-bál, amelyet a Ritz Carlton Hotel összes termeiben rendeztek meg. A szálólókolosszus bálterme és a többi helyiségek szükeknek bizonyultak a vendégsereg befogadására. Földszint és karzat roskadásig megtelt közönséggel, amely lelkesen tapsolt a táncot megelőző műsor egyes számainak. A Bohém-bálnak azonban az adott különös dísz és fényt, hogy megjelent azon Molnár Ferenc, az Amerikában időző világhírű magyar író és felesége, Darvas Lili, aki Reinhardt társulatával turnózik most Amerikában.

Este fél tíz tájban kezdődött a nagyszabású Bohém-bál, de még éjjel felé is egyre érkeztek estélyi ruhás, ragyogó nők, frakkos férfiak. A műsor vége táján megjelent az egyik erkélyen Molnár Ferenc. A közönség felállt és tomboló lelkesedéssel ünnepelte a magyar író, aki Gilbert Miller és felesége társaságában jött el a bálra. Czukor István a pódiumról köszöntötte Molnárt, aki ott maradt hajnalig és hősiesen állta az — autogrammostromot.

Fél tizenkét óra tájban a Reinhardt-előadásról érkezett meg a Ritz Carltonba Darvas Lili. Amikor finom alakja megjelent a színpadon, egyszerűen abbamaradt a tánc s áhítatos csend és feszült figyelem borult a szorongásig telt bálteremre. A következő pillanatban feldördült a taps és zugott az éljen és olyan ünnepi ováció köszöntötte a színpadra lévő Darvas Lilit, amelyhez fogható még bizonyára sohasem tombolt ezek között a falak között. Ady Endre három örökszép versét szavalta el Darvas Lili olyan csodálatos művészetével, ahogy rajta kívül Ady-verseket szavalni senki sem tud. Volt még egy harmadik szenzációja is a bálnak. Nemsokára aztán megjelent egy csodás eleganciájú és szépségű hölgy a bálteremben, akiben a közönség lelkesedve ismerte fel Korda Máriát, a világhírű magyar filmszínésznőt. Korda Mária pompás táncaival aratott frenetikus sikert és tette örökké emlékezetessé ezt az estét a newyorki magyarok számára.

— RÁDIÓ-MŰSOR. Péntek, január 13. Wien — Grác. 20.30. Schubert dalok. — Berlin. 22.30. Baiatalika hangverseny. — Boroszló. 20. Operaelőadás. — Frankfurt a. M. 20. Szimfonikus hangverseny. — Leipzig. 22.30. Táncczene. — Milano. 23. Jazzband. — München. 20. Operaelőadás. — Nápoly. 21. Operaelőadás. — Pozsony. 18. Énekhangverseny. — Prága. 22.20. Könnyű zene. — Róma. 20.45. Hangverseny. — Stuttgart. 20. Szimfonikus hangverseny. — Zágráb. 20.30. Operettelőadás. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 18. Operaelőadás. 22.35. Cigányzene.

LEGUJABB.

A belgrádi Telegraphen-Union rádió-tudósítása az Aradi Közlöny számára.

Aradi kereskedő öngyilkossága Stájerországban.

Bécsből jelentik: A stájerországi Leobenben öngyilkosságot követett el egy aradi születésű kereskedő. Amikor az öngyilkosságot felfedezték és a helyszínrre orvost hívtak, az már csak a beállott halált konstatál-

hatta. Az elhunyt zsebében egy román utlevélet találtak és egy papírlapot, amelyen az öngyilkos arra kérte a hatóságot, hogy nevét hozzátartozóira való tekintettel, hallgassák el.

Revolveres merénylet a belgrádi parlamentben.

Belgrádból jelentik: Ma délelőtt a szkupstina folyosóján nagy összetűzés támadt egy montenegrói munkanélküli könyvkötő és Radorics montenegrói képviselő között. A képviselőt a könyvkötő kihívta az ülésteremből és alkalmazást kért tőle. A beszélgetés során szóváltás keletkezett köztük, mire a könyvkötő revolvért rántott Radoricsra. A közelben tartózkodó rendőrfőnök el akarta venni a támadótól a revol-

vert, aki azonban nagy ellentállást fejtett ki, úgy, hogy csak tíz percnyi verekedés után tudták megkötözni. Mikor a rendőrségre vitték, kijelentette, hogy ha szabad lett volna a karja, hat ilyen rendőrtisztet agyonlőtt volna. A rendőrség folyosóján egy úszkubi napidijásra lettek figyelmesek, aki ott gyanusan ólalkodott. Amikor megmotozták, ruhája alatt egy éles kést találtak. Ugy a merénylő könyvkötőt, mint az úszkubi napidijast letartóztatták.

Mária királyné belgrádi szemléje.

Belgrádból jelentik: Mária özevgy román királyné, Ileana hercegnő és adjutánsa kíséretében ma délelőtt meglátogatta a belgrádi központi közegészségügyi intézeteket, ahol nagy érdeklődéssel szemlélte meg az összes osztályok berendezéseit.

Olaszország hódító politikája.

Párisból jelentik: A Havas-ügy-nökség római értesülése szerint az olasz politikai körök élénken foglalkoztatja az olasz kolonizáció kérdése. Az itt kialakult vélemények szerint Olaszország külpolitikája mindaddig nem lehet stabil irányu, amíg először Olaszország Tripoliszban nem kap megfelelő hinterlandt, másodsor, míg Tripolisz és Tsad között nem kap megfelelő összeköttetést és harmadsor, amíg Kamerunban nem kap megfelelő zónát.

Közgazdaság.

Zürichben 3.20, Párisban 15.70 a lej.

Helyi valutaárak. (Január hó 12.)

Kifizetések: Berlin 38.78, Newyork 162.25, London 792.50, Páris 6.40, Milánó 8.58, Prága 4.81.50, Budapest 28.42.50, Zágráb 2.86.50, Bécs 22.95, Zürich 31.35. — **Áru:** Márka 38.50, dollár 161, angol font 785, francia frank 6.50, olasz lira 8.60, cseh korona 4.80, pengő 28.50, dinár 2.80, osztrák schilling 23, svájci frank 31.30. — **Pénz:** Márka 38, dollár 160.50, angol font 780, francia frank 6.30, olasz lira 8.30, cseh korona 4.75, pengő 28.30, dinár 2.75, osztrák schilling 22.80, svájci frank 30.50. — **Irányzat:** Lanya.

Zürichi tőzsdenyitás. (Január hó 12.)

Berlin 123.52, Amsterdam 209.10, Newyork 518.87, London 2529.50, Páris 20.39, Milánó 27.44.50, Prága 15.38, Budapest 90.72.50, Belgrád 9.14, Bucuresti 3.21, Varsó 58.20, Bécs 73.20.

Zürichi tőzsdezárlat. (Január hó 12.)

Berlin 123.56, Amsterdam 209.20, Newyork 518.95, London 2530, Páris 20.40.50, Milánó 27.45.50, Prága 15.38, Budapest 90.75, Belgrád 9.14, Bucuresti 3.20, Varsó 58.20, Bécs 73.20.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Január hó 12.)

Devizák: Páris 6.36, Berlin 38.64, London 790.25, Newyork 161.90, Milánó 8.59, Zürich 31.28, Bécs 22.92, Prága 4.81, Budapest 28.28. — **Valuták:** Napoleon 648, márka 38.50, leva 1.19, török lira 0.83.50, angol font 788, francia frank 6.48, svájci frank 31.20, olasz lira 8.60, drachma 2.15, dinár 2.86, dollár 161, lengyel zloty 18.50, osztrák schilling 22.95, pengő 28.40, cseh korona 4.75.

— Az aradi pénzügyigazgatóság felhívása a bankokhoz és részvénytársaságokhoz. Az aradi pénzügyigazgatóság illetékgyósztálya felhívja a bankokat és részvénytársaságo-

kat, hogy a régi bélyegtörvény értelmében járó fél százalékos nyugtabélyegilletéket alkalmaztaik fizetése, igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjaik tantiéme után, 1927. év február, március és április hónapokról 1928. január 14-ig okvetlenül fizessék be a pénzügyigazgatósághoz, mert ellenkező esetben megbírságotják őket. 1927. május 1-től, az új bélyegtörvény alapján történik a nyugtabélyegilletékek kifizetése. A részvénytársaságok a betétek utáni 0.05. illetve 0.02 százalékos bélyegilletéket január 30-ig fizessék okvetlenül be. Ezen illetékek azon összegek után fizetendők, amelyekkel az 1927. évi december 31-én mutatkozó letét az előző félévi zárlat alkalmával megadóztatott legmagasabb letétet meghaladta. A késedelmes befizetőket a törvény értelmében az illetéknek megfelelő háromszoros bírsággal sújtják.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Kémpör Németországban.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) A lipcsei Reichsgericht büntetőtanácsa előtt ma kezdődött meg a hírhedt kém- és okmányhamisító: Anton Schreck és társai ügyének főtárgyalása. Schreck 1926-ban hatalmas összegekért hamis okmányokat adott el a lengyel és francia kormányoknak a németek állítólagos fegyverkezéséről. Mindezekről nagy cikkek jelentek meg a francia, meg a lengyel sajtóban és innen jött rá a rendőrség Schreck manipulációjára, akit azonnal letartóztattak.

Schreck különben nagyon kalandos életű ember. Téglagyári munkásból építőmester és mérnök lett, a háború alatt pedig az olasz anarchisták részére csempészett robbanóanyagokat Amerikából Svájcra át. Mindezt — mint a főtárgyaláson mondotta — Németország érdekében tette. Svájcban le is tartóztatták, azonban a vizsgálati fogságból ügyesen megszökött. Hazakerülve Németországba, nagykereskedő lett belőle és Münchenben telepedett le. Birtokokat vásárolt, polgárőrségeket szervezett és nagy összeköttetésekre tett szert. 1923-ban aztán bekövetkezett összeomlása, úgy hogy Schreck Berlinbe költözött. Itt mindenféle megpróbálkozott, végül is úgy látta, hogy a legjobb, ha hamisított titkos okmányokat ad el. Ezen aztán rajtavesztett. A főtárgyalás valószínűleg három hétig is eltart és azon mintegy 680 tanút hallgatnak ki.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlötték nem vállalunk felelősséget.

Ajullrottak fájdalmas szívvel jelentik, hogy forrón szeretett édesanyjuk, a legjobb anyós, nagyanya, testvér, rokon

özv. Karton Edéné

szül. KOHN REGINA

Istenfélő és áldásos életének 85-ik évében, 1928. január 11-én éjjel, visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Földi maradványait f. hó 13-án, pénteken délután fél három órakor fogjuk a gyászházból, Str. Episcopul Radu (Magyar-u.) 7. sz. az izr. temetőbe örök nyugalomhelyére kísélni.

Aldás és béke poraira!

Arad, 1928. évi január hó 12-én.

Karton Aladár, Karton Teréz férj. Stein Zsigáné, Karton Olga férj. Benedek Imréné, gyermekei. Özv. Kohn Morné, Kondor László, Bleier Simonné, Kondor Dezső, testvérei. Karton Böske férj. dr. Kollin Jakabné, Karton Nusi férj. dr. Herzog Sándorné, Heim Sándor, Heim Margit, Benedek János, unokái. Karton Aladárné, Stein Zsiga, Benedek Imre, menyé és vejei. Kollin Éva, Kollin Agi, Herzog Judit, dédunokái. És nagyszámu rokonsága. 349

Hirdessen

a 42 éve fennálló

Aradi
Közlönyben

EGYETEK KALLA BÜCKLINGET!

Kóstolt-e már frissen füstölt

KALLA BÜCKLINGET?

Ha nem, vegyen még ma saját és gyermekei részére egy-egy frissenfüstölt bücklinget

DARABJA CSAK 10 LEJ!

Tápértéke utólrhetetlen.

EGYETEK KALLA BÜCKLINGET

Minden füszer és csemegeüzletben kapható

